

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Komunální volby v Plzni

Předkládá: Bc. Martin Hruška

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Lukáš Valeš, Ph.D.

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Martin HRUŠKA
Osobní číslo: R17R0016P
Studijní program: N6807 Veřejná správa
Studijní obor: Veřejná správa
Téma práce: Komunální volby v Plzni
Zadávací katedra: Katedra veřejné správy

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Volební legislativa
3. Správa
4. Politický marketing
5. Občanská demokratická strana
6. ANO 2011
7. Plzeň
8. Komunální volby
9. Komunální volby 2018 – Plzeň
10. Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 60 stran
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

viz zvláštní seznam

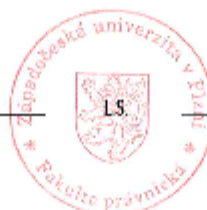
Veloudí diplomové práce: Doc. PhDr. Lukáš Valeš, Ph.D.
Katedra veřejné správy

Datum zadání diplomové práce: 31. března 2018

Termín odevzdání diplomové práce: 31. března 2019

V Plzni dne 11. března 2019

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
ořkan

JUDr. Tomáš Louda, CSc.
vedoucí katedry

..

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Komunální volby v Plzni zpracoval samostatně a uvedl v ní všechny prameny a potřebné odkazy na citace dle autorského zákona a obecných zvyklostí.“

V Plzni, 31. března 2019

Martin Hruška

Poděkování:

Chtěl bych tímto způsobem poděkovat vedoucímu mé diplomové práce doc. PhDr. Lukáši Valešovi, Ph.D za poskytnuté konzultace a cenné rady. Dále bych chtěl poděkovat Bc. Janě Hájkové za veškerou, nejen administrativní pomoc a to během celého studia. V neposlední řadě děkuji všem dotazovaným za provedené rozhovory, bez nichž by tato práce nemohla vzniknout. Zvláštní poděkování patří mé rodině za podporu během studia.

OBSAH

1. ÚVOD	8
2. VOLEBNÍ LEGISLATIVA	10
2.1. Legislativa komunálních voleb po roce 1990.....	10
2.2. Novela volebních zákonů	12
2.2.1. Zákon č. 322/2016 Sb.....	13
2.2.2. Zákon č. 90/2017 Sb.	16
2.2.3. Vyhláška č. 91/2017 Sb.....	17
2.2.4. Volební kodex.....	17
3. SAMOSPRÁVA	18
3.1. Územní samospráva	19
3.2. Volby do zastupitelstev obcí.....	20
4. POLITICKÝ MARKETING	22
4.1. Politická reklama.....	23
4.1.1. Pozitivní reklama	24
4.1.2. Negativní reklama	25
4.2. Volební kampaň	27
4.3. Mediální systém	28
5. OBČANSKÁ DEMOKRATICKÁ STRANA	31
5.1. Struktura ODS.....	31
6. ANO 2011.....	33
6.1. Struktura ANO 2011	33
7. PLZEŇ.....	34
8. KOMUNÁLNÍ VOLBY.....	35
8.1. Aktivní a pasivní volební právo	35
8.1.1. Aktivní volební právo	36
8.1.2. Pasivní volební právo	37

8.1.3.	Judikatura Ústavního soudu.....	38
8.2.	Harmonogram úkolů a lhůt.....	39
8.3.	Volební kampaň.....	45
8.4.	Volební systém.....	46
8.5.	Sčítání hlasů a přepočet na mandáty.....	46
8.6.	Nové volby.....	48
9.	KOMUNÁLNÍ VOLBY 2018 - PLZEŇ.....	49
9.1.	Výsledky voleb pro Zastupitelstva městských obvodů města Plzně.....	50
9.1.1.	Plzeň 1.....	50
9.1.2.	Plzeň 2 - Slovany.....	51
9.1.3.	Plzeň 3.....	52
9.1.4.	Plzeň 4.....	54
9.1.5.	Plzeň 5 - Křimice.....	55
9.1.6.	Plzeň 6 - Litice.....	56
9.1.7.	Plzeň 7 - Radčice.....	57
9.1.8.	Plzeň 8 - Černice.....	57
9.1.9.	Plzeň 9 - Malesice.....	58
9.1.10.	Plzeň 10 - Lhota.....	59
9.2.	Výsledky voleb pro Zastupitelstvo města Plzně.....	60
9.2.1.	Soudní přezkum.....	61
9.2.2.	Ustavující zasedání Zastupitelstva města Plzně.....	63
9.2.3.	Programové prohlášení koalice.....	66
9.3.	Vyjádření jednotlivých aktérů.....	67
9.3.1.	Primátor města Plzně Martin Baxa (ODS).....	67
9.3.2.	Krajský manažer Michal Marek (ANO 2011).....	71
9.3.3.	Česká pirátská strana - Plzeň.....	76
9.3.4.	Novinář plzeňské redakce MF DNES Jaroslav Nedvěd.....	77
10.	ZÁVĚŘ.....	81

11. RESUMÉ.....	83
12. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	84

1. ÚVOD

Volby představují hlavní mechanismus, prostřednictvím kterého si občané volí jejich zástupce. Komunální volby, kterými se tato práce zabývá, mohou být, oproti jiným druhům voleb, voliči nejbliže a to například volebními programy politických stran. Také samotní kandidující mohou být pro občana více čitelní, především z důvodu osobní znalosti kandidáta, která je zde pravděpodobnější, než je tomu například při volbách do Poslanecké sněmovny. Naneštěstí předpoklad osoby politika jako ztotožnění určité elity, reprezentující společnost, se v naší zemi stále méně shoduje s realitou. Pro komunální volby je mimo jiné typické předvolební období, ve kterém se politické strany a to leckdy až zarážejícími způsoby, snaží přesvědčit voliče, že právě ony jsou ty pravé.

Cílem mé práce je poskytnout čtenáři přehled právních předpisů, judikatury a úkonů, které jsou typické pro komunální volby. Dále, prostřednictvím rozhovorů, se snažím nahlédnout do politického prostředí v Plzni a zjistit příčinu vysoké popularity Občanské demokratické strany v Plzni, kterou lze považovat od roku 1994 jako nepřetržitého správce města.

Kvalifikační práce se skládá ze dvou částí. V první teoretické části se věnuji legislativě pro komunální volby a to její podobě minulé, současné, ale i budoucí. V dalších kapitolách píšou o samosprávě, kde se dostávám k samosprávě územní a obecně popisují volby do obecních zastupitelstev. Další část práce tvoří kapitola politický marketing, kde popisují, jakým způsobem funguje politická reklama, politická kampaň a vše demonstruji na příkladech ze zahraniční, ale i české politiky. Následující tři kapitoly jsou přiděleny Občanské demokratické straně jako tradiční politické straně, která v Plzni pravidelně dosahuje vysokých preferencí, hnutí ANO 2011 jako nejsilnější straně na úrovni celé republiky a samotnému městu Plzeň. V kapitole Komunální volby se snažím zachytit všechny podstatné náležitosti tohoto druhu voleb a to především prostřednictvím zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

Kapitola Komunální volby 2018 – Plzeň představuje celkový přehled výsledků loňských voleb do obecních zastupitelstev v Plzni a jejich porovnání s volbami z roku 2014. V podkapitolách jsou dále zachyceny náležitosti, které jsou pevně spojeny s událostí komunálních voleb. V rámci mé práce jsem na závěr podniknul rozhovory s jednotlivými aktéry na místní politické scéně.

2. VOLEBNÍ LEGISLATIVA

Volební zákony upravují aktivní a pasivní volební právo, podmínky pro jeho uplatnění, organizaci voleb, sčítání hlasů, vyhlášení výsledků a případný soudní přezkum. (zákon č. 247/1995 Sb., zákon č. 130/2000 Sb., zákon č. 491/2001 Sb., zákon č. 62/2003 Sb., zákon č. 275/2012 Sb.)

Podle čl. 40 Ústavy České republiky je potřeba k přijetí volebního zákona souhlasu jak Poslanecké sněmovny, tak Senátu. V tomto případě tedy Senát nemůže být přehlasován, avšak nemůže sám v téže věci přijmout zákonné opatření (čl. 33 odst. 2). Nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 13/05 (č. 283/2005 Sb.) byl vyvrácen názor, že *volebním zákonem* ve článku 33 odst. 2 Ústavy se myslí pouze zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů. Jde tedy i o další volební zákony. (zákon č. 1/1993 Sb., nález Ústavního soudu č. 283/2005 Sb.)

2.1. Legislativa komunálních voleb po roce 1990

Po roce 1990 platily na našem území v zásadě čtyři zákony upravující komunální volby. Jednalo se o zákon č. 368/1990 Sb., o volbách do zastupitelstva v obcích, zákon č. 298/1992 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a místním referendu, zákon č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů a zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů. Podle zákona z roku 1992 se však nekonaly žádné řádné volby. (Balík, 2009, s. 83)

Základem zákona z roku 1990 byl systém volných kandidátních listin. Ten byl později upraven na poměrný volební systém s částečně vázanými kandidátkami zvýhodňující malé strany, tzv. Saint-Laguë. (Outlý, 2004, 38 – 39 in Balík, 2009, s. 83, Valeš, 2006, s. 131 - 132) Koncem devadesátých let probíhaly velké diskuze kvůli vysoké roztržiténosti zastupitelstev, způsobené „nadreprezentací“ malých stran. Příčinou byla užívaná volební formule, která byla v době tzv. opoziční smlouvy (viz níže) změněna na tzv. uzavírací klauzuli. (Balík, 2009, s. 83)

Vliv uzavírací klauzule při volbách, jejíž výše činí pěti procent, se liší podle velikosti obce a jejího zastupitelstva. Problém nastává v menších komunálních systémech. Zde často neexistuje ustálený stranický systém a klasické parlamentní strany zde nemusejí ani mít své organizační jednotky. Lidé v těchto místech volí především osobnosti. Nabízí se jim také možnost zvolit některý z malých „nepolitických“ klubů či spolků. Malý volební obvod společně s klauzulí způsobuje větší deformaci při převádění hlasů na samotné mandáty. Velikost volebního obvodu je tak podstatnou náležitostí ovlivňující volební systém. Politické systémy obcí a měst se od sebe liší i tím, jak se systém chová při převádění hlasů na mandáty. Formálně však zůstává proporční. (Valeš, 2006, s. 131 – 132)

Téma komunálního volebního systému tvořilo jednu z částí tzv. Tolerančního patentu. Ten představoval dodatek k opoziční smlouvě, celým názvem Smlouvě o vytvoření stabilního politického prostředí. Toleranční patent byl uzavřen 14. ledna 2000 politickými stranami ODS a ČSSD. Výše zmíněná změna způsobu volby byla uvedena v Dohodě č. 2 o základních parametrech změny volebního systému. V článku II. Územní samospráva bylo napsáno: „...*U obcí a měst je cílem provedení úpravy zákona na základě existujících zkušeností a dosažení vyšší stability zvolených orgánů s tím, že bude zavedena uzavírací klauzule; dojde ke změně metody rozdělování mandátů tak, aby nedocházelo k nerovnému vztahu mezi počtem získaných hlasů a získaných mandátů; bude zvýšen počet zastupitel, po jejichž odstoupení dojde k vypsání nových voleb tak, aby nové volby byly vyhlášeny, pokud počet členů zastupitelstva poklesne pod hranici usnášeníschopnosti; bude zvýšeno procento hlasů pro kandidáta umožňující změnu pořadí na kandidátce.*“ (Společné prohlášení delegací ODS a ČSSD ze dne 14. 1. 2000, Dohoda č. 2 in Balík, 2009, s. 84)

Tato dohoda tvořila základ pro vládní návrh komunálního volebního zákona, který byl Parlamentem České republiky projednáván v letech 2000 – 2001. Konečná podoba byla postoupena Senátu ČR, který ji 5. března 2001 zamítl. (Balík, 2009, s. 84) Návrh obsahoval změnu v oblasti přepočtu hlasů. Jednalo se o tzv. D'Hondtův dělitel. Další změnu měla přinést pravomoc zastupitelstev rozdělit volební území na čtyřmandátové volební obvody, což by znamenalo v některých obcích razantní zásah do oblasti systémů většinových.

(Valeš, 2006, s. 132) Senát provedl v zákonu několik úprav, ale upravenou verzi Sněmovna 3. dubna 2001 zamítla a zákon nezačal platit. (Balík, 2009, s. 84)

2.2. Novela volebních zákonů

Zákonná regulace volební kampaně byla do nedávné doby upravena jak příslušnými volebními zákony, tak dalšími zákony, kde šlo nalézt řadu dalších regulací. Na skutečnost, že právní úprava volební kampaně byla roztržena a příslušnou právní reglementaci bylo možné nalézt nejen ve volebních zákonech, upozorňovali například Pavel Molek a Vojtěch Šimíček (2006). Odkazovali také na realitu, že náš právní řád nikde pozitivně neupravoval samotný pojem volební kampaň a bylo tak nutno ho chápat v kontextu celého právního řádu České republiky, ne však izolovaně. (Lebedová, 2013, s. 166)

Ačkoliv představují volební zákony klíčové právní předpisy pro regulaci volební kampaně v České republice, nebylo ještě v blízké minulosti ustanovení o volebních kampaních v těchto zákonech některak obsáhlé. Nedostatečná právní úprava se tak například mohla potýkat s faktem, kdy kandidující subjekty jako subjekty soukromého práva se řídí pravidlem „lze činit to, co není vysloveně zakázáno.“ (Molek, Šimíček, 2006 in Lebedová, 2013, s. 166) Tento nedostatek byl překvapivý i kvůli tomu, že volební kampaň je brána jako jeden z aspektů hodnocení řádně prováděných svobodných a demokratických voleb. Není-li tedy zákonem dostatečně regulován férový průběh volební kampaně, kampaně mohou selhávat ve funkci informovat občany o politické nabídce na základě svobodné soutěže politických sil a rovnosti šancí kandidátů. Na druhou stranu, ve vyspělém demokratickém státu nemusí být vše výslovně stanoveno zákonnými normami a vhodné podmínky si často dokáže zajistit samotná politická kultura či systém fungování politických stran. (Lebedová, 2013, s. 166)

Novou právní úpravu na poli regulace volební kampaně představují dva nové zákony, jedna vyhláška a jeden připravovaný kodex. Jmenovitě se jedná o:

- zákon č. 322/2016 Sb., kterým se mění volební zákony a další související zákony
- zákon č. 90/2017 Sb., kterým se mění volební zákony a některé další zákony
- vyhláška č. 91/2017 Sb., kterou se mění vyhlášky provádějící volební zákony
- volební zákon, tzv. volební zákoník (kodex) (www.mvcr.cz)

2.2.1. Zákon č. 322/2016 Sb.

Zákon č. 322/2016 Sb., kterým se mění volební zákony a další související zákony (dále jen zákon č. 322/2016 Sb.) nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2017. (www.mvcr.cz) Zákon obsáhleji novelizuje většinu volebních zákonů. Výjimku představuje strohá změna zákona č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů (dále jen zákon č. 491/2001 Sb.), zákona o jednacím řádu Senátu, popřípadě změna soudního řádu správního. Dle důvodové zprávy je zákon č. 322/2016 Sb. reakcí na nedostatečnou a roztržitou právní úpravu. Cílem je sjednotit pravidla volební kampaně, jejího financování a omezit výskyt nečestných jednání, ba dokonce korupce. To vše by mělo být zajištěno prostřednictvím podrobnější a jednotné právní úpravy volebního účtu, financování volební kampaně, zveřejnění údajů o financování, dohledu na financování, přestupků a správních deliktů apod. Novela má dále zajistit dostatečný rozsah dostupných informací o financování volební kampaně a zvýšit míru transparentnosti, především v souvislosti s věcnou a finanční podporou třetími osobami. (www.pravniprostor.cz)

Zákon č. 322/2016 Sb. zavedl jednotnou úpravu pravidel volební kampaně a jejího financování ve všech volebních zákonech s výjimkou již zmíněného zákona č. 491/2001 Sb., kde zůstává původní podoba právní úpravy. (www.mvcr.cz) Mezi některé změny patří například zavedení legální definice volební kampaně.

Jedná se o: „*Jakoukoliv propagaci kandidujícího subjektu nebo jeho kandidáta anebo volební agitace v jeho prospěch, zejména veřejné oznámení určené na jeho podporu anebo sloužící v jeho prospěch, včetně jakékoliv doprovodné akce, za které se poskytne nebo obvykle poskytuje úplata. Za volební kampaň se považuje i sdělení v neprospěch jiného kandidujícího subjektu nebo jeho kandidáta.*“ Další změnu představuje institut registrované třetí osoby: „*Fyzická nebo právnická osoba, která se hodlá účastnit volební kampaně bez vědomí kandidujícího subjektu, je povinna se před vstupem do volební kampaně registrovat jako registrovaná třetí osoba u Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí*“ Další změnou je časové vymezení kampaně, která: „*začíná dnem vyhlášení voleb a končí dnem vyhlášení celkových výsledků voleb.*“ (www.mvcr.cz, zákon č. 322/2016 Sb.)

Novela dále zavádí určité povinnosti kandidujících subjektů. Patří sem povinnost zřídit si do pěti dnů od vyhlášení voleb transparentní volební účet, který bude určený pro financování volební kampaně, kdy peněžní prostředky uložené na tomto účtu lze užít pouze na financování volební kampaně. Tento účet slouží k tomu, aby veřejnost mohla přes internet sledovat stav a pohyb prostředků na něm. Další povinností je vést účetnictví o financování volební kampaně, zveřejnit informace o sponzorech kampaně a to nejpozději tři dny před volbami a vyhotovit zprávu o financování celé kampaně. (www.mvcr.cz, zákon č. 322/2016 Sb.)

Povinností subjektů je také označit názvem nebo zkratkou jimi využitě prostředky volební kampaně. V případě nezávislého kandidáta se jedná o označení jménem a příjmením. Stejná povinnost se týká i registrovaných třetích osob, kde musí být navíc také evidenční číslo registrované třetí osoby přidělené Úřadem. (Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí) Mezi jednotlivé povinnosti patří i označení propagace či volební agitace šířené prostřednictvím komunikačních kanálů. Musí být tedy zřejmé informace o zadavateli a zpracovateli. Podmínky se týkají i užití velkoplošných zařízení pro sdělení v neprospěch některého z kandidujících subjektů. (www.mvcr.cz, zákon č. 322/2016 Sb.)

Nová právní úprava přináší také zákonné limity výdajů, které mohou kandidující subjekty vynaložit na volební kampaň. Do těchto limitů se nepočítají finanční prostředky registrovaných třetích osob. Ty podléhají samostatné limitu. Oba zmíněné limity jsou diferencovány podle jednotlivých druhů voleb. (www.mvcr.cz, zákon č. 322/2016 Sb.)

Novela zakazuje k volební kampani využívat komunikační média, s nimiž disponují kraje a obce. Novela přináší skutkové podstaty jednotlivých přestupků při porušení pravidel volební kampaně. Dohled nad financováním volebních kampaní je svěřen Úřadu pro dohled nad financováním politických stran a politických hnutí. Tento Úřad je také příslušný k projednání přestupků a ukládání sankcí. Kandidující subjekty jsou povinny Úřadu zaslat adresu internetových stránek, kde jsou zveřejňovány informace o financování volební kampaně, veškeré účetnictví a zpráva o financování kampaně. (www.mvcr.cz, zákon č. 322/2016 Sb.)

Zákon navyšuje u voleb do Poslanecké sněmovny a voleb do Evropského parlamentu kandidujícím subjektům příspěvek na volební náklady, který odpovídá inflaci za dobu od zavedení příspěvku. (www.mvcr.cz, zákon č. 322/2016 Sb.)

Jak již bylo zmíněno, novela volebních zákonů se dotkla zákona č. 491/2001 Sb. jen okrajově. Konkrétně jde o § 60 odst. 2 a 4. Změna se týká podání návrhu na neplatnost voleb, neplatnost hlasování či neplatnost volby kandidáta. Návrh tak může být podán v případě, že navrhovatel má za to, že volební zákon byl porušen způsobem, který mohl hrubě ovlivnit výsledky, hlasování či volbu kandidáta. Slova „hrubě ovlivnit“ nahradila slova „mohl ovlivnit.“ (www.mvcr.cz, zákon č. 491/2001 Sb., zákon č. 322/2016 Sb.)

2.2.2. Zákon č. 90/2017 Sb.

Zákon č. 90/2017 Sb. nabyl účinnosti dne 13. 4. 2017. Důvodem vzniku tohoto zákona bylo vyřešení některých nedostatků v tehdejší úpravě. Hlavním předmětem novely je úprava postupu při sběru podpisů na petici na podporu kandidatury nezávislého kandidáta na prezidenta ve smyslu nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 27/12. Zákonem se tak zavádí požadavek, aby petent při podpisu petice uvedl, mimo dosavadních údajů, také číslo občanského průkazu nebo cestovního pasu. (www.mvcr.cz, zákon č. 90/2017 Sb.)

Novela nahrazuje rodné číslo na petici na podporu kandidatury nezávislého kandidáta do Senátu a na prohlášení kandidáta ve volbách do Poslanecké sněmovny, Senátu a zastupitelstev krajů datem narození. V souvislosti s odstraněním rodného čísla se zavádí údaj o pohlaví kandidáta. (www.mvcr.cz, zákon č. 90/2017 Sb.)

Zákon ruší některé povinnosti. Jde o zrušení povinnosti ČSU písemně zasílat výsledky voleb kandidujícím subjektům. To vyplývalo ze zákona o volbách do Parlamentu, zákona o volbách do zastupitelstev krajů a zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Zákon dále ruší povinnost předsedů okrskových volebních komisí zasílat volebním stranám informace o výsledku voleb za volební okrsek, kdy výsledky jsou dostupné na webových stránkách www.volby.cz.

Mezi novinky patří také doplnění všech časových pásem pro možnost volby ze zahraničí nebo změna zkrácené lhůty pro doplňovací volby do Senátu. (www.mvcr.cz, zákon č. 90/2017 Sb.)

Předpis zavádí možnost provádět určité úkony pomocí elektronické cesty. Jedná se o delegaci do okrskové volební komise, zasílání pozvánky na první zasedání okrskové volební komise a podání žádosti o vydání voličského průkazu. Předpis dále přidává údaj o úmrtí mezi náležitosti, které mohou být pro účely vedení seznamů voličů a registrace kandidátů příslušnými volebními orgány čerpány z ROB/ISEO. (www.mvcr.cz, zákon č. 90/2017 Sb.)

2.2.3. Vyhláška č. 91/2017 Sb.

Vyhláška ministerstva vnitra č. 91/2017 Sb. nabyla účinnosti dne 13. 4. 2017. Předpis navazuje na již zmíněný zákon č. 90/2017 Sb. a týká se primárně změny vzorů některých volebních dokumentů. Ve spojitosti s požadavkem čísla občanského průkazu nebo cestovního pasu přibývá na vzoru petice na podporu kandidatury kandidáta na prezidenta nová kolonka. Vyhláška dále vypouští údaj o rodném čísle z dokumentu, kde byl požadavek stanoven a na všech kandidátních listinách zavádí údaj pohlaví kandidáta. (www.mvcr.cz, vyhláška č. 91/2017 Sb.)

Vyhláška č. 294/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o volbě prezidenta republiky, ve znění vyhlášky č. 452/2013 Sb., se mění v souvislosti s regulací volební kampaně vyplývající ze zákona č. 322/2016 Sb., kterým se mění volební zákony a další související zákony. (www.mvcr.cz, vyhláška č. 91/2017 Sb.)

2.2.4. Volební kodex

Volební kodex představuje úpravu, která by měla nahradit všechny současné právní regulace v oblasti voleb. Důvodová zpráva stanovuje, že volebním zákoníkem dojde k zapracování poznatků z praxe a odstranění nedostatků, které jsou specifické pro konkrétní druh voleb, popřípadě pro volby všechny. Návrh kodexu byl již připravován v prvním pololetí roku 2016, kdy prošel vnitroresortním připomínkovým řízením. Další legislativní proces byl však z časových důvodů odložen. (www.mvcr.cz, www.transint.xred.cz)

3. SAMOSPRÁVA

Pojem samospráva znamená právo pořádat si jisté záležitosti samovolně. Samosprávu lze chápat jako výraz autonomie a nezávislosti na celku, kdy jsou vykonávané povinnosti státem delegovány. Její vymezení lze chápat ve dvou rovinách. Za prvé jde o činnost svazků územní samosprávy. Za druhé se jedná o zájmovou samosprávu, která může být vykonávána různými zájmovými komorami, například komorou advokátní, lékařskou. Na rozdíl od samosprávy zájmové je samospráva územní zakotvena v Ústavním zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. (www.epravo.cz)

Samospráva má dvě základní pojetí – politická a právní. Politické pojetí představuje organizační princip veřejné správy, a to spoluúčast občanů na výkonu správy. Jde tedy o stav, kdy subjektem správy zůstává stát, ale státní správu neobstarávají pouze státní úředníci, ale i občané v podobě iniciátorů, kontroly. Pojetí právní znamená, že výkon veřejná správy vykonává objekt odlišný od státu, kdy se tak samospráva staví do protikladu se státní správou. Samospráva a státní správa tak tvoří dvě základní složky veřejné správy. (www.epravo.cz)

Samospráva patří mezi vlastnosti určitých subjektů společenského a státního života, u kterých lze sledovat znaky, jako jsou: samostatnost a nezávislost na subjektech moci světské a církevní, rovnoprávnost se subjekty stejného řádu, existence skupinového zájmu reprezentovaného danou samosprávou, vnitřní uspořádání subjektů, existence ekonomické základny, vázanost právním řádem při vlastní normotvorbě. Tyto znaky se prolínají v českém právním řádu (Filip, Svatoň, Zimek, 1997, s. 328 in www.epravo.cz)

Na základě uspokojování a realizace zájmů dochází k další diferenciaci samosprávy. Do první skupiny lze zařadit instituce nezávislé na státu a vznikající sdružením fyzických osob. Ty se dělí na přirozeně vzniklé (obce), samosprávné sdružení působící uvnitř státních i nestátních institucí – podniků, škol, sdružení vznikající povinně na základě příslušnosti k určité profesi (profesní komory), sdružení vzniklá na základě svobodné vůle občanů (instituce, družstva). Do skupiny druhé náleží takové sdružení, jejímž základním článkem jsou především právnické osoby nebo organizace. Jde o svazy obcí, svazy družstev, politické strany apod. U těchto institucí se mimo nezávislosti na státní správě sleduje také

aspekt vztahu k určitému centru. (Filip, Svatoň, Zimek, 1997, s. 329 in www.epravo.cz)

3.1. Územní samospráva

Dne 15. října 1985 byla ve Štrasburku přijata mezinárodní smlouva Evropská charta místní samosprávy, která vstoupila pro Českou republiku v platnost 1. září 1999. Přijetím Evropské charty místní samosprávy tak byla v západní Evropě sjednocena pravidla, podle nichž má místní samospráva být postavena. V Chartě jsou zdůrazněny základní tvrzení, například: označení místního společenství za jeden z hlavních základů demokratického systému, podílení se občanů na řízení veřejných záležitostí ve smyslu demokratického principu uznávaného všemi členskými státy Rady Evropy, efektivní a blízká správa občanům díky aplikaci subsidiarity apod. Cílem Charty je stav, kdy se bude veřejnost co nejvíce podílet na chodu věcí veřejných. (Evropská charta územní samosprávy, Sdělení č. 181/1999 Sb., www.epravo.cz)

Česká republika je vázána 13 odstavci uvedenými v článku 12 odst. 1 Charty. Odstavce mají více méně deklaratorní povahu a jejich odraz lze nalézt v platné právní úpravě České republiky. Výhrady k některým ustanovením, které ČR učinila, souvisí s odlišnou vnitrostátní úpravou nebo s neexistencí právní úpravy, která by obsah Charty refleктоvala. Zmíněné výhrady se týkají rozsahu místní samosprávy, služebních podmínek zaměstnanců místní samosprávy, financování místní samosprávy. (Evropská charta územní samosprávy, sdělení č. 181/1999 Sb., www.epravo.cz)

Možnost územně samosprávných celků spravovat si své náležitosti, vyplývá z ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky čl. 8, který zaručuje samotnou existenci samosprávy územně samosprávných celků. (Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.)

Samotná územní samospráva je zakotvena v hlavě sedmé Ústavního zákona č. 1/1993 Sb. Jde o články 99 – 105. O zastupitelstvu obce se zmiňuje čl. 101. Ten říká, že obec, jako územně samosprávný celek, je samostatně spravována zastupitelstvem. Článek 104 odst. 1, 2, 3 se zabývá kompetencemi zastupitelstva obce.

Samotnými volbami do zastupitelstev obcí se věnuje čl. 102 odst. 1, 2. Odst. 1 se věnuje volbě a zní: „Členové zastupitelstva jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva.“ Odst. 2 se zabývá funkčním obdobím a odkazuje na zákon č. 491/2001 Sb. v případech, kdy toto období celé neuplynulo: „Funkční období zastupitelstva je čtyřleté. Zákon stanoví, za jakých podmínek se vyhlásí nové volby zastupitelstva před uplynutím jeho funkčního období.“ Další náležitosti týkající se členů zastupitelstva po provedení volby stanoví zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. (Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.)

3.2. Volby do zastupitelstev obcí

Volby do obecního zastupitelstva představují jedny z pěti voleb v České republice. Právě komunální volby jsou chápány jako druhé nejdůležitější a to hned za volbami sněmovními. Důvodem je jednak primární vymezení autonomie obecní samosprávy v Ústavním pořádku ČR, ale i to, že občan se stále ztotožňuje více se svou obcí nežli krajem. (Valeš, 2006, s. 130)

Že se komunální volby těší větší oblibě a důležitosti než volby krajské, lze demonstrovat na vývoji volební účasti. Procentuální výše volební účasti pro celou Českou republiku v krajských volbách od roku 2000 je: 2000 - 33,64 %, 2004 – 29,62 %, 2008 – 40,30 %, 2012 – 36,89 %, 2016 – 34,57 %. (www.finance.cz)

Volby komunální se konají již od roku 1990. Výše volební účasti činí: 1990 – 73,24 %. 1994 – 62,26 %, 1998 – 46,72 %, 2002 – 45,51 %. 2006 – 46,38 %, 2010 - 48,50 %, 2014 – 44,46 %, 2018 – 47,34 %. (www.volby.cz in www.finance.cz)

Komunální volby nejsou přímou součástí organizačně funkčního rámce zřízení obcí. Provedení a technické podmínky, například formy volebního systému, jsou upraveny ve zvláštním, již zmíněném, zákoně č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů a to bez rozdílu velikosti obce. Základní princip lze však nalézt již v Ústavním pořádku ČR. Ústava například vymezuje územní samosprávný celek či definuje podstatu obecních zastupitelstev. Obsahuje také zásady volebního práva, kdy pro všechny volby platí stejné podmínky a to, že zastupitelé jsou voleni v tajném hlasování,

na základě všeobecného, přímého a rovného volebního práva, viz kapitola 2. (Valeš, 2006, s. 130 - 131)

Fakt, že technická zásada voleb není upravena v Ústavě, znamená, že volební systém, který spadá do legislativní práce zákonodárců, může nabývat rozdílných podob. Při pohledu na výsledky komunálních voleb se nabízí otázka: „Proč subjekty, které ve volbách dostaly nejvíce hlasů od voličů, nezískaly nejvíce mandátů?“ Odpovědět lze třemi možnostmi. Buď jde o chybnou (laickou) interpretaci nebo uzavírací klauzuli, popřípadě hraje roli velikost volebního obvodu, respektive počet volených mandátů. (Valeš, 2006, s. 131)

Chybné interpretace komunálních voleb se například dopouštějí média. Jde o případ, kdy není bráno na zřetel, že každá obec je samostatným politickým systémem s vlastní stranicko-politickou základnou. Vítězství a prohry politických stran jsou tak leckdy brány celorepublikově, aniž by byl brán zřetel na to, zda subjekt uspěl v obci venkovského typu nebo ve velkém městě. (Valeš, 2006, s. 131)

Současnou podobu volebního zákona z roku 2001 charakterizují: 1. pětiprocentní klauzule pro vstup do zastupitelstva, 2. D'Hondtův model volebního dělitele pro přepočítání hlasů na mandáty, 3. panašování neboli právo voliče zaškrtnout preferenčně konkrétní jména kandidátů napříč stranami. Volební zákon dále svěřuje zastupitelstvu obce možnost vytváření a měnění volebních obvodů pro komunální volby. (Valeš, 2006, s. 133)

Oproti samosprávným městským částem, které mohou své území rozdělit na volební obvody jako obce, územně členěná statutární města mají ve vytváření volebních obvodů určité omezení. Jde o situaci, kdy jedna městská část nesmí být zařazena do více volebních obvodů. Avšak více částí může být v jednom volebním obvodu. V praxi se však možnost dělit své volební území příliš neprojektuje. Podrobněji se komunálním volbám věnuji v kapitole 9. (Valeš, 2006, s. 133)

4. POLITICKÝ MARKETING

Politický marketing se objevil v české politice, respektive ve volebních soutěžích, důrazněji až v roce 2006 a to před volbami do Poslanecké sněmovny. Tomuto fenoménu se začal ihned věnovat tisk, ale i čeští političtí vědci, kteří tento marketing do té doby spíše opomíjeli, navzdory odlišné situaci v zahraničí. Příchod politického marketingu byl nazýván různě: *amerikanizace*, *profesionalizace* (Bradová, Šaradín, 2006), *marketingová revoluce* (Matušková, 2006), *marketizace volebních kampaní* (Bradová, 2007). (Lebedová, 2013, s. 164)

V rámci politického marketingu se politici snaží přijít stále s efektivnějšími způsoby, jak upoutat pozornost voličů. Uvědomují si, že potřebují oslovit voliče zábavnější a mediálně přátelštější formou, a proto přichází s různými atraktivními formami výstupů. Objevují se tak v zábavných show, kde komunikují skrz svou image a styl, v kampaních si najímají hvězdy sportovního či kulturního života, aby je podpořily. Dále se soustředí na zdatnou rétoriku, autenticitu vystupování a jejich politický program se snaží prezentovat tak, aby byl pro voliče co nejlákavější. Samotný vzhled politiků a schopnost jejich mediální prezentace leckdy převažují nad obsahem samotného sdělení. V souvislosti s politickými tématy a způsobem zobrazování politiky v médiích se hovoří o tzv. politicotainmentu (Riegert 2007). (Lebedová, 2013, s. 36)

Pokročilé metody marketingu se stávají nedílnou součástí oslovování voličů. Volič je oslovován obdobně jako běžný konzument, jenž je prostřednictvím komerčního marketingu manipulován k tomu, aby koupil konkrétní a ne konkurenční produkt. I samotní voliči se při vnímání a hodnocení politiky jako spotřebitelé chovají, a tak dochází stále více k oslabování vazeb na politické strany, politické angažovanosti. Političtí aktéři v souvislosti na takto nastavené společenské parametry neváhají vynakládat na politický marketing stále větší finanční obnos. (Lebedová, 2013, S. 36)

V souvislosti s větší rolí profesionálů na kampaních se hovoří o profesionalizaci volebních kampaní. Rozumí se tím nejen využívání veřejného mínění, politických poradců, managementu mediálních zpráv, ale také adaptace na změny, vyplývající z modernizace společnosti v politickém systému na straně jedné a mediálním systému na straně druhé. Poradci v oblasti komunikace pomáhají politikům utvářet zprávy novinářů takovým způsobem, aby vyzněly

v jejich prospěch a oni tak byli vnímáni u veřejnosti v lepším světle. O tomto fenoménu se hovoří jako o spin-doctoringu. V českém prostředí se tento pojem příliš neuchytil a je používán zejména v odborných textech. (Lebedová, 2013, s. 37)

4.1. Politická reklama

Politická reklama se v průběhu svého vývoje stala primárním nástrojem politického marketingu a významným druhem komunikace mezi politiky a veřejností. Politici ji užívají nejen k ovlivnění volebních výsledků, ale také k prosazení potřebné politické agendy. (Bradová a kol., 2008, s. 7) Oproti jiným typům sdělení v komunikaci mezi politiky a voliči je výhoda politické reklamy v tom, že umožňuje kontrolu obsahu, formátu a způsobu prezentace sdělení vůči veřejnosti. (Kaid, 2004, s. 156 in Bradová a kol., 2008, s. 7) Také ve spojitosti s tzv. amerikanizací volební soutěže a internacionalizací politické komunikace nabývá politická reklama na významu. Některé dříve netypické formy předvolebního boje, známé pouze z amerických či britských kampaní, jsou dnes běžné v kontinentální Evropě a nových demokraciích. (Bradová a kol., 2008, s. 8) Role politické komunikace stoupá především v předvolebním období a každé nové volby je možné vidět nárůst nákladů na její financování. (Bradová a kol., 2008, s. 7) Např. v roce 1970 byla v USA politická reklama poprvé vyčleněna ve finančních zprávách politických stran jako samostatná kategorie a její výše činila 12 milionů dolarů. Oproti tomu v roce 2002 činila výše již 700 milionů dolarů. (Lilleker, 2006, s. 148 – 149 in Bradová a kol., 2008, s. 7) Politickou reklamu lze členit z hlediska jejího dopadu na pozitivní a negativní. (Bradová a kol., 2008, s. 8)

4.1.1. Pozitivní reklama

Pozitivní reklama, označována jako podporující, propagační, je vytvořena z důvodu přiřazení kandidáta či politické strany k jednotlivým tématům a vylepšení vnímání jejich osobních schopností. (Johnson-Cartee, Copeland, 1997 in Lebedová, 2013, s. 115) Hlavním důvodem užívání pozitivní reklamy v kampani je informativní prvek. Voličům jsou tak sdělovány takové informace o programu kandidáta či strany, ke kterým by se novináři jen těžko uchýlili. Chce-li kandidát či politická strana, aby programové priority byly sděleny v pozitivním kontextu a bez rozpačitého vyznění, je nejlepší cestou televizní reklama s vysokou sledovaností. (Lebedová, 2013, s. 115)

Významným faktorem pozitivní reklamy je její bezkonfliktnost. Oproti negativní reklamě je zde tak menší riziko, že se reklama obrátí proti jejímu tvůrci. Na druhou stranu, pozitivní reklama nemusí být tak přesvědčující a psychologicky efektivní, jako tomu je u reklamy negativní. V praxi bývá pozitivní reklama leckdy složitější a nákladnější. (Lebedová, 2013, s. 116)

Američtí vědci Johnson-Cartee a Copeland, kteří se zabývají politickou reklamou, vyjmenovali šest důvodů využití pozitivní politické reklamy v kampani:

- Zlepšit rozpoznatelnost jména kandidáta politické strany u voličů
- Rozvíjet nebo vylepšit spojení si kandidáta s pozitivními charakteristikami vůdcovství
- Demonstrovat podobnost s voliči (nebo náklonnost k nim)
- Rozvíjet imponující obraz kandidáta/politické strany
- Rozvíjet nebo zlepšit spojení si kandidáta s tématy, která jsou voliči pozitivně hodnocena
- Spojit si kandidáta s pozitivními osobnostmi a skupinami (Johnson-Cartee, Copeland, 1997 in Lebedová, 2013, s. 116)

Další důvod lze spatřit ve snaze pozitivně ovlivnit politickou agendu médií. Tedy, aby pozitivní reklama o programu kandidáta či politické strany poskytovala kladné informace a vyvolávala u voličů příjemné pocity a důvěru v ně. Na druhou stranu, politická reklama sama o sobě nemůže žádnému kandidátovi či straně vyhrát volby. Měla by tak být součástí celé volební strategie. (Lebedová, 2013, s. 116)

4.1.2. Negativní reklama

Negativní reklama, popřípadě širší pojem negativní kampaň, představuje specifickou formu vedení předvolebního boje, kdy je zpochybněn program a důvěryhodnost politického oponenta v očích voličů. Negativní reklama nemusí mít dopad pouze na rozhodování voličů, ale může také přispívat ke klesající volební participaci, podněcování cynismu či nezájemu o politiku. (Bradová a kol., 2008, s. 9 - 10)

Ve světě, především v USA, docházelo k užívání negativní reklamy již roku 1952. (Bradová a kol., 2008, s. 9) Například Lynda Lee Kaid, profesorka z Univerzity na Floridě, uvedla údaje o výskytu negativních reklam v amerických prezidentských kampaních. V letech 1952 – 1996 bylo pouze 38 % všech televizních spotů u dvou hlavních stran negativních. Oproti tomu v letech 1992 - 1996 hodnota vzrostla na více než polovinu. Americké prezidentské volby z roku 2004 mezi Georgem Bushem a Johnem Kerrym byly odborníky označovány za „nejnegativnější v historii.“ (Milbank, VandeHei, 2007 in Lebedová, 2013, s. 117) Objevují se však i názory, které vyvrací narůstající negativitu v prezidentských volbách. (Buell, Sigelman, 2008, 245 - 266 in Lebedová, 2013, s. 117)

V České republice se tato metoda do roku 1998 téměř nepoužívala. Docházelo tak pouze k osobním útokům mezi jednotlivými politiky navzájem, které však neměly podobu předem připravené strategie. (Bradová a kol., 2008, s. 9) Právě v roce 1998 se objevily první náznaky a to ve volební kampani před volbami do Poslanecké sněmovny ČR, kdy ODS mobilizovala proti „socialistickému nebezpečí“ ČSSD. Další negativní kampaně se objevily například ve sněmovních volbách v roce 2002 (kampaň Koalice a jejich slogan a spoty: „Konec vlády růže s ptákem“ – narážka na nestandardní spojení)

ČSSD a ODS) či před sněmovními volbami v roce 2002 (slogan Koalice KDU-ČSL a US-DEU „Volte ČSSD nebo ODS, my už se nějak domluvíme“ – opět poukázání na spolupráci ODS a ČSSD). Poslední zmíněný slogan lze brát také jako průkopníka éry anonymních billboardů a anonymní útočné reklamy v České republice. Jde o reklamy, kde není znám tvůrce a chybí oficiální logo politické strany. (Bradová a kol., 2008, s. 48) Dále lze zmínit volby do Evropského parlamentu v roce 2004 (kampaň ODS proto ČSSD). (Bradová a kol., 2008, s. 9)

Intenzivnější podobu měla kampaň před sněmovními volbami v roce 2006. Ze strany ODS přišly v únoru 2006 a posléze na jaře tři delší spoty, které byly natočeny režisérem Filipem Renčem. Jejich zveřejnění probíhalo v multikinech, ale i v České televizi. V těchto spotech byly vlády Miloše Zemana, Vladimíra Špidly, Stanislava Grosse a Jiřího Paroubka prezentovány jako neúspěšné, byrokratizující, ztěžující život a straničtí politici byli označeni za zkorumpované. ODS dále užívala označení KSČSSD, čímž poukazovala na spolupráci ČSSD s KSČM. (Bradová a kol., 2008, s. 50)

Vládní ČSSD zvolila odlišný způsob od opoziční ODS. Nabízela nový volební program a v čele měla nového předsedu vlády. Kritika ODS byla vedena ve dvou rovinách. Za prvé to bylo prezentování programu ODS jako nebezpečí pro občany. Základem prezentace byla typicky modrá barva ODS, slogan zněl „Opravdu chcete změnu podle ODS?“ a kampaň mířila na několik bodů, na nichž ODS stavila, např.: školné, platby u lékaře, zdražení (potravin, léků apod.), snížení daní nejbohatším, zrušení minimální mzdy atd. Hesla byla zpracována na billboardech, plakátech, letácích, ale také pro televizní spoty. ČSSD kritizovala také některé sporné záležitosti ekonomické transformace a privatizace z počátku 90. let 20. století. Také se objevily billboardy s motivem moře, pláže a nápisem „Volím rovnou daň ODS. Viktor Kožený, Bahamy.“ Za druhé byl lídr ODS Mirek Topolánek vykreslován jako slabý protihráč, neschopný řídit vládu, natož zemi. V předvolebních spotech byly představeny některé rozporuplné výroky předsedy, např. „Pokud budeme lidem před volbami otevřeně říkat, co máme v plánu, nikdy ve volbách nevyhrajeme.“ Cílem ČSSD tak bylo vytvořit pro Topolánka negativní image. Dalším příkladem může být situace, kdy do jednoho z pořadů si mohli oba lídři protistran přivést dva stranické kolegy. Zatímco Topolánek tak učinil,

Paroubek neměl nikoho. Skutečnost komentoval tak, že si vystačí sám a nemusí se o nikoho opírat. (Bradová a kol., 2008, s. 53 - 54)

4.2. Volební kampaň

Pojem volební kampaň je v mediálních reflexích chápán dvěma způsoby. V širším slova smyslu jde o celkovou komunikaci o tématu voleb v období před jejich konáním. V užším pojetí se jedná o aktivitu konkrétní politické strany či hnutí a jejího postupu při oslovování potencionálních voličů. Také odborná literatura zachází se dvěma variantami. Za prvé pojem zahrnující celou škálu aktérů, interakcí a událostí (Holtz-Bacha 2004; Brady, Johnston, Sides 2006). Za druhé se jedná o činnost konkrétního aktéra, který připravuje a kontroluje aktivity (setkání), sdělení (politickou reklamu) a uspořádává je v záměrném politickém sledu (Lilleker 2006; McQuail 1999). (Häuberer, Linek, 2012, s. 30) Zřejmě největší pozornost je věnována kampaním před volbami národní úrovně. V případě České republiky se jedná o volby do Poslanecké sněmovny. (Häuberer, Linek, 2012, s. 32)

Komunikace mezi vládnoucími institucemi a veřejností je pro společnost zásadní. V demokratickém prostředí se navíc díky komunikaci počítá s participací občanů a projevem zpětné vazby (Lilleker 2006). Právě vnímání volební kampaně lze považovat za dílčí formu zpětné vazby. McNair definuje politickou komunikaci na základě její úmyslnosti, účelu a politického obsahu. Politická komunikace může směřovat jak od politiků a institucí k veřejnosti, tak od občanů a médií k politickým aktérům. Jedná se také o veřejnou komunikaci o daných aktérech prostřednictvím zpráv, komentářů, diskusí apod. McNair z definice vylučuje interpersonální komunikaci a naopak zdůrazňuje, že politická komunikace zahrnuje informaci verbální, psanou, ale i sdělení neverbální, tedy symboly, vizuální prostředky apod. (Häuberer, Linek, 2012, s. 31 - 32)

Politickou reklamu lze v užším smyslu chápat jako součást kampaně. Pojem se týká se však i jiného kontextu než jen předvolebního soutěžení. Jde o vkládání sdělení v médiích s cílem vyvolat pozitivní mínění o zadavateli (Lilleker 2006; Kaid 2004; McNair 2003). Spojení politická reklama se odvíjí od chápání reklamy jako takové. Ve spojitosti s volbami jsou však zboží a produkty zaměněny za politiky a jejich myšlenky. Jedná se tak o možnost koupě prostředků

komunikace a sdělovat požadovaný obraz kandidátů či prezentovat jejich názory (Kaid 2004). Základními znaky politické reklamy jsou kontrola sdělení a využití prostředků masové komunikace k šíření sdělení (Kaid 2004: 156). Jak poznamenává McNair, kontrola nad podobou sdělení nutně neznamená, že ho publikum přijme tak, jak bylo zamýšleno. (Häuberer, Linek, 2012, s. 32 - 33)

4.3. Mediální systém

Mezi trendy, které se u nás začaly vyskytovat po roce 1989, patří komercializace médií. Tento jev pramení ze stavu, kdy vlastníky médií jsou soukromé společnosti, jež čelí stále silnějšímu komerčnímu tlaku. To má však vliv i na veřejnoprávní televizní společnosti, které se se soukromoprávními společnostmi snaží soutěžit ve sledovanosti. Vzniká zde tak stále větší soutěž o publikum, která je zapříčiněna i širokým počtem televizních stanic, jejichž počet činil v roce 2013 již 85. (Lebedová, 2013, s. 32-33)

Mnozí teoretici se shodují na tom, že právě vysoká fragmentace médií a soutěž ve sledovanosti jsou odpovědné za změny charakteru zpravodajství, především toho o politice. Ve zpravodajském prostředí se tak začíná vyskytovat jev, který se nazývá infotainment (složenina ze slov information a entertainment). Média se snaží oprostít od nezáživných faktických zpráv (tzv. hard news), ubírají na jejich informovanosti a nahrazují je obsahem, který vyvolává emoce, konflikty a kontroverzi. Hlavním kritériem se tedy stalo zaujetí diváka. V tomto duchu se odvíjí i reportáže o volebních kampaních, které jsou často prezentovány jako napínavé souboje neboli tzv. horse race. (Lebedová, 2013, s. 33)

Podstatnou změnou, kterou přináší současné mediální prostředí a která má dopad na informování o politice, je častější směšování zpravodajství a komentování. Součástí zpráv o politice jsou tak často komentáře novinářů, jejichž význam dle mnohých odborníků roste. Přímé oddělení komentářů a zpravodajství se postupně oslabuje a politické zprávy stále více nabývají interpretační charakter oproti klasickému dokumentárnímu. To například popisuje Thomas Petterson, profesor na Harvard Kennedy School of Government, v jeho knize *The Vanishing Voter*. (Lebedová, 2013, 34)

Média se dále snaží zatraktivnit události zainteresováním občanů skrze dotazy, podněty či komentáře. Vzrostl tak počet pořadů s přímým dotazováním a hodnocení politiků, jako je například, po britském vzoru, Hyde Park. BBC v roce 2007 zavedla interaktivní rozhlasový pořad *Share What You Know*, kde posluchači doslova sdílí, co ví a sami tak utváří průběh pořadu. (Lebedová, 2013, s. 34)

Způsob informování o politice se nezměnil pouze ve vztahu mediálních a politických institucí nebo ve způsobu tvorby reportáží. Další změnu představuje profil a požadavky na novináře, zabývající se politikou. Podle Karen Sanders (2009) již novinář nemusí být tradičním politickým žurnalistou. Veřejnost si již spíše žádá profesionálního prostředníka ve stylu baviče či moderátora talk show. Podle Sanders se stávají důležitými zábavní hodnoty, a tak jsou pro novináře klíčovými nejen kvalifikace, ale i osobnost a vzhled. Tento fenomén nazývá Sanders „performance journalist“. (Lebedová, 2013, s. 34 – 35)

Zpravodajské prostředí prochází nemalou transformací. Média se dostávají do popředí zájmu a pro politické aktéry představují hlavní prostředek pro informování veřejnosti o svém politickém programu. Politici si uvědomují, že mohou skrze média oslovit masy, a tak nedostatek osobního kontaktu s voliči nahrazují vysokým přílivem financí do komunikačních prostředků. Média se stávají pro politiky důležitějšími než kdy předtím. (Lebedová, 2013, s. 35)

S onou důležitostí souvisí i propojení politických stran s médii, popřípadě médií s odbory, církvemi apod. Jde o tzv. politický paralelismus. Jako příklad lze uvést spojení španělských konzervativních novin ABC s monarchistickým hnutím. Z italského prostředí se nabízí osoba Silvia Berlusconiho, který ještě před vstupem do politiky proslul jako mediální magnát, vlastník společnosti Mediaset. Z českého prostředí se jedná například o Vladimíra Železného, který po opuštění televizní stanice Nova, kde působil jako generální ředitel, kandidoval do Senátu a do Evropského parlamentu. Zvolen byl v obou případech. V případě Berlusconiho i Železného lze mluvit o shodné situaci, kdy si oba pomocí jejich angažmá v politice chtěli připravit příznivější podmínky pro následující soudní spory. V případě Itala, na pozici premiéra, vedlo dokonce ke snaze připravit si zvláštní bezpečnostní zákony, které měly zastavit soudní procesy vedené proti jeho osobě nebo pokus o zajištění doživotní imunity. Mezi další příklady propojení médií s politiky patří zajisté Andrej Babiš. Předseda hnutí ANO 2011,

ministr financí v předešlé vládě a současný předseda vlády, svůj vstup do politiky provázal nákupem mediálního nakladatelství Mafra. Toto nakladatelství vlastní deníky Mladá fronta DNES, Lidové noviny, bezplatné Metro, internetové zpravodajské portály iDNES.cz, pražská rádia Expres, Classic FM a hudební stanice Óčko a Óčko Gold. Dále Babišův Agrofert koupil roku 2013 Rádio Impuls. (Lebedová, 2013, s. 53 – 54)

5. OBČANSKÁ DEMOKRATICKÁ STRANA

Občanská demokratická strana je liberálně konzervativní stranou, která navazuje na tradice evropské křesťanské civilizace, na humanitní a demokratický odkaz první republiky a na zkušenosti západních demokracií. Jejich program se zaměřuje na svobodu jednotlivce, vládu práva a volný trh. Strana prosazuje standardní fungování liberální demokracie západního typu. (www.ods.cz)

5.1. Struktura ODS

Stejně jako Česká republika se skládá z obcí, měst, okresů a krajů i struktura ODS kopíruje územní členění státu. Strana se skládá z místního sdružení tvořící sdružení oblastní, která jsou spojeny v regiony. Regiony si volí své zástupce do výkonné rady, která je celostátním orgánem. Nejvyšší orgán představuje kongres, který se schází jednou za rok. Kongres volí předsedu a vedení strany. Základní principy fungování jsou popsány ve stanovách strany. (www.odsregionliberec.cz)

Místní sdružení územně kopíruje město popřípadě obec. V jejím čele stojí rada s předsedou. Místní sdružení (dále jen MS) představuje základní jednotky strany, které vznikají v obcích či městech. Počet členů se odvíjí od velikosti obce, města, minimální mají MS však členy 3. Noví členové jsou přijímáni obvykle podle bydliště. V MS jsou připravovány kandidátky či schvalování kandidáti do všech druhů voleb, o kandidátce pro komunální volby MS rozhoduje samostatně. (www.odsregionliberec.cz)

Oblastní sdružení (dále jen OS) územně odpovídá okresu a je řízeno radou v čele s předsedou. Sdružení je tvořeno všemi místními sdruženími v dané oblasti. OS volí členy regionálních rad, dále z návrhů místního sdružení volbou doporučuje regionálnímu sněmu nejlepší kandidáty do všech druhů voleb kromě těch komunálních. OS také volbou doporučuje kandidáty do všech orgánů strany včetně delegátů na kongres. (www.odsregionliberec.cz)

Regionální sdružení (dále jen RS) je krajskou organizací, která je řízena radou, v jejímž čele stojí předseda. RS je zastoupeno všemi oblastními sdruženími v regionu. Regionální sdružení vybírá volbou kandidáty do všech voleb kromě komunálních a do všech orgánů strany včetně delegátů na kongres. Činí tak podle návrhu oblastních sdružení. (www.odsregionliberec.cz)

6. ANO 2011

ANO, celým názvem Akce nespokojených občanů, bylo založeno v listopadu 2011. Hlavní iniciativu představovalo kritické hodnocení politické situace podnikatelem Andrejem Babišem. Sdružení definovalo problém v podobě korupce a politikaření, které mělo brzdit rozvoj společnosti. Dále prosazovalo zlepšení situace pro české živnostníky. V květnu následujícího roku bylo sdružení zaregistrováno jako politické hnutí. Hnutí se označuje jako ANO 2011 nebo jen zkráceně ANO. (www.aktualne.cz)

Základní program, který hnutí uvádí, představují hesla: *nebudeme lhát, nebudeme krást, budeme bojovat proti korupci a nehospodárnosti, budeme pracovat pro lidi a naši zemi*. (www.anobudelip.cz)

6.1. Struktura ANO 2011

Organizační struktura je tvořena organizacemi, které korespondují s územním dělením České republiky. Jedná se o organizace místní, oblastní a krajské. Vše je zastřešeno orgány s celostátní působností. (www.anobudelip.cz)

Orgány s celostátní působností představují: celostátní sněm, předsednictvo, výbor, kontrolní komise, rozhodčí a smírčí komise. Orgány s krajskou působností jsou: krajský sněm, krajské předsednictvo, krajské kontrolní komise. Mezi orgány s oblastní působností patří: oblastní sněm, oblastní předsednictvo a oblastní revizor hospodaření. Orgány s místní působností jsou tvořeny: místním sněmem, místním předsednictvem a místním revizorem hospodaření. (www.anobudelip.cz)

7. PLZEŇ

První zmínky o městu Plzeň pochází již z roku 976. V té době se jednalo o přemyslovské hradiště. Město bylo založeno roku 1295 českým králem Václavem II. na soutoku řek Úhlavy, Úslavy, Radbuzy a Mže. Výhodná geografická poloha mezi Prahou a zemskými hranicemi umožnila městu rychlý ekonomický růst. (www.cvtplzen.cz, www.plzen.eu)

Město zaujímá primární postavení jako kulturní, obchodní, průmyslové a správní centrum. Rozmach města přišel v 19. století díky založení strojíren a pivovarů. Konkrétně roku 1842 byl založen Městský pivovar, později přejmenovaný na Prazdroj a roku 1869 vznikl První plzeňský akciový pivovar, dnes známý jako Gambrinus. Také ve druhé polovině 19. století vznikly známé Škodovy závody, které představovaly za války významnou zbrojovku pro německou armádu. (www.cvtplzen.cz, www.plzen.eu)

Plzeň, metropole Plzeňského kraje, představuje se svými 170 936 obyvateli čtvrté nejpočetnější město v České republice. (www.czso.cz) Podle § 4 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích patří město Plzeň, společně s dalšími 25 městy, mezi statutární města. Na základě obecně závazné vyhlášky č. 8/2001, Statut města, ve znění obecně závazných vyhlášek č. 12/2002, 3/2004, 20/2004, 17/2005, 14/2006, 20/2006, 1/2009, 3/2010, 14/2011, 9/2012, 3/2013, 11/2013, 7/2014, 4/2015, 9/2015, 5/2016, 5/2017, 6/2018 a 10/2018 byl vydán Statut města Plzně. Plzeň je členěna na deset městských obvodů podle odst. 2 téhož paragrafu ve znění: „*Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy.*“ (www.plzen.eu, z. č. 128/2000 Sb.)

Mezi městské obvody města Plzně patří: Městský obvod Plzeň 1, Městský obvod Plzeň 2 – Slovany, Městský obvod Plzeň 3, Městský obvod Plzeň 4, Městský obvod Plzeň 5 – Křimice, Městský obvod Plzeň 6 – Litice, Městský obvod Plzeň 7 – Radčice, Městský obvod Plzeň 8 – Černice, Městský obvod Plzeň 9 - Malesice, Městský obvod Plzeň 10 – Lhota (www.plzen.eu)

8. KOMUNÁLNÍ VOLBY

Termín konání komunálních voleb je vyhlášen prostřednictvím rozhodnutí prezidenta republiky podle § 3 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstva obcí, který zní: „*Volby do zastupitelstev obcí vyhláší, nestanoví-li tento zákon jinak, prezident republiky nejpozději 90 dnů před jejich konáním.*“ Stanovení dnů a času pro konání voleb upravuje dále odst. 2 a 3 ve znění „*Volby do zastupitelstev obcí se konají ve 2 dnech ve všech obcích, městech, městech se zvláštním postavením, hlavním městě Praze, městských obvodech a městských částech, pokud tento zákon nestanoví jinak.*“ Odstavec 3 pokračuje: „*Konají-li se volby ve 2 dnech, jsou jimi pátek a sobota. V první den voleb začíná hlasování ve 14.00 hodin a končí ve 22.00 hodin. Ve druhý den voleb začíná hlasování v 8.00 hodin a končí ve 14.00 hodin.*“ (Zákon č. 491/2000 Sb., Rozhodnutí prezidenta č. 85/2018 Sb.) V hlavním městě Praze jsou volby vyhlášeny podle § 123 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze: „*Volby do zastupitelstva hlavního města Prahy a do zastupitelstev městských částí se konají podle zákona upravujícího volby do zastupitelstev v obcích.*“ (Rozhodnutí prezidenta č. 85/2018 Sb., zákon č. 131/2000 Sb.)

8.1. Aktivní a pasivní volební právo

Mandát člena zastupitelstva obce vzniká zvolením. K tomu dojde ukončením hlasování. Zastupitelé jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. (zákon č. 491/2001Sb.)

8.1.1. Aktivní volební právo

Aktivní volební právo, tedy právo volit do zastupitelstva obce, města nebo hlavního města Prahy, má občan obce pokud:

- a. je státním občanem České republiky
- b. v jednom z dnů voleb dosáhnul věku nejméně 18 let
- c. je v den voleb v dané obci, městě nebo hlavním městě Praze přihlášen k trvalému pobytu

Právo volit v komunálních volbách dále má občan jiného státu, který naplňuje podmínky b) a c) a jemuž právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána. Tato mezinárodní úmluva musí být vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv. (zákon č. 491/2001Sb., www.rokvobci.cz)

Od 1. května 2004 má právo volit dále občan ostatních členských států EU a to podle čl. 19 Smlouvy o založení Evropského společenství ve znění: *„Každý občan Unie mající bydliště v členském státě, jehož není státním příslušníkem, má právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž má bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu. Toto právo je vykonáváno v souladu s podrobnou úpravou přijatou Radou na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem jednomyslně; tato úprava může stanovit výjimky tam, kde je to odůvodněno zvláštními obtížemi některého členského státu.“* (www.rokvobci.cz, Smlouva o založení Evropského společenství)

Stálý seznam voličů, kteří jsou v obci přihlášení k trvalému pobytu, vede obecní úřad. V případě voliče, který není státním občanem České republiky, stanoví § 28 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí následující postup: *„Voliče, který není státním občanem České republiky, zapíše na jeho vlastní žádost obecní úřad do dodatku stálého seznamu voličů vedeného jen pro volby podle tohoto zákona, jestliže tento volič prokáže státní občanství státu, jehož občanům právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv, a dále přihlášení se k trvalému pobytu v obci. Z dodatku stálého seznamu voličů lze voliče vyškrtnout na jeho vlastní žádost nebo z důvodu pozbytí práva volit.“* (zákon č. 491/2001 Sb.)

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí dále stanoví překážky výkonu volebního práva, kterými podle § 4 odst. 2 jsou:

- a. *zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobod*
- b. *omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva*
- c. *zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu*
- d. *výkon služby vojáka z povolání v zahraničí nebo výkon služby vojáka v záloze v zahraničí*

U voliče, u kterého nastala překážka ve výkonu volebního práva, se tato skutečnost poznamená do seznamu voličů. (zákon č. 491/2001 Sb.)

8.1.2. Pasivní volební právo

Pasivní volební právo, právo být volen do zastupitelstev obcí podle zákona č. 491/2001 Sb., má každý volič, který není zbaven způsobilosti k právním úkonům podle § 4 odst. 2 písm. a) nebo není ve výkonu trestu odnětí svobody podle písm. b). Překážky typu výkonu služby vojáky z povolání v zahraničí nebo zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu se tedy na výkon pasivního práva nevztahují. Důvodem je fakt, že po odpadnutí překážek se volič může účastnit zasedání zastupitelstva jako řádně zvolný člen. Pro zvolení do zastupitelstva městského obvodu, městské části územně statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy nesmí volič naplňovat překážky podle § 4 odst. 2 písm. a) a b) a musí být v den voleb v tomto městském obvodu nebo části přihlášen k trvalému pobytu. (www.rokvobci.cz, zákon č. 491/2001 Sb.)

Funkce člena zastupitelstva obce je podle zákona č. 491/2001 Sb. neslučitelná s funkcí zaměstnance zařazeného do obecního úřadu této obce, do pověřeného obecního úřadu, krajského úřadu či finančního úřadu. Podmínka neslučitelnosti nastává, pokud tento zaměstnanec přímo vykonává státní správu k územní působnosti této obce nebo je jmenován přímo starostou. Funkce člena zastupitelstva je dále neslučitelná s dalšími funkcemi podle zvláštních právních předpisů. Jedná se například o post předsedy, místopředsedy a člena Nejvyššího

kontrolního úřadu. V tomto případě však nelze vyslovit ztrátu funkce člena zastupitelstva obce, ale lze pouze iniciovat zánik funkce neslučitelné s funkcí výkonu člena zastupitelstva. Další možností je automatický zánik funkce přímo ze zákona dnem zvolení do zastupitelstva. (www.rokvobci.cz, zákon č. 491/2001 Sb.)

8.1.3. Judikatura Ústavního soudu

K tématu aktivního a pasivního volebního práva se vyjádřil i Ústavní soud. V nálezu ze dne 10. října 2000 sp. zn. IV. ÚS 420/2000 zamítnul ústavní stížnost stěžovatele ve věci rozhodnutí přednosty Okresního úřadu. Tím byl stanoven zánik mandátu člena zastupitelstva města a to z důvodu ztráty volitelnosti v případě, kdy člen zastupitelstva města krátkodobě a formálně změnil místo trvalého bydliště mimo město, kde vykonával funkci zastupitele. Právní věta Ústavního soudu zněla: *„Je-li zákonem podmínka trvalého pobytu stanovena jako condicio sine qua non volitelnosti do orgánu obce, nutno s ní jako s takovou ze strany zastupitelů zacházet; nelze být občanem jedné obce pro jednu oblast veřejného práva (např. daňového) a občanem obce druhé pro jinou oblast veřejného práva.“* (www.rokvobci.cz, nálezný Ústavního soudu 420/2000)

Další nálezný Ústavního soudu, který se zabýval aktivním a pasivním volebním právem, je případ ze dne 22. června 2005 sp. zn. Pl. ÚS 283/2005. Tímto usnesením byl zrušen zákon č. 96/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 238/1992 Sb., o některých opatřeních souvisejících s ochranou veřejného zájmu a o neslučitelnosti některých funkcí (zákon o střetu zájmu.) Usnesením se dále nepřímým zrušil i odst. 5 § 5 zákona o volbách do zastupitelstva obcí, který obsahoval, že funkce člena zastupitelstva obce, města, územně členěného statutárního města, hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části je neslučitelná s funkcí statutárního orgánu příspěvkové organizace obce, osoby oprávněné jednat za organizační složku obce a strážníka obecní policie. Neslučitelnost se vztahovala k zastupitelstvu, které příslušnou příspěvkovou organizaci, organizační složku nebo obecní policii zřídilo. (www.rokvobci.cz, nálezný Ústavního soudu 293/2005)

Na předchozí usnesení navazuje také náleží Ústavního soudu ze dne 24. listopadu 2005 sp. zn. III. ÚS 361/05. V tomto případě Ústavní soud vyhověl ústavní stížnosti stěžovatele a zrušil napadené usnesení zastupitelstva obce, které vedlo k zániku mandátu stěžovatele jako člena zastupitelstva obce. Důvodem zániku mandátu byla neslučitelnost funkce zastupitele s funkcí vedoucího organizační složky obce na základě tehdy platného, výše zmíněného, odst. 5 § 5 zákona o volbách do zastupitelstva. Zároveň bylo zrušeno i usnesení krajského soudu, které zamítlo návrh stěžovatele na zrušení usnesení zastupitelstva obce. (www.rokvobci.cz, náleží Ústavního soudu 361/05)

8.2. Harmonogram úkolů a lhůt

Před začátkem Komunálních voleb 2018 ve dnech 5. – 6. 10. 2018 musely být naplněny určité úkoly a lhůty, které vyplývají ze zákona 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) a vyhlášky Ministerstva vnitra č. 59/2002 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 491/2001Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“). Mezi některé z těchto úkolů patřilo:

- Vyhlášení rozhodnutí publikovaného ve Sbírce zákonů pod č. 85/2018 Sb., s datem rozeslání (= den vyhlášení voleb) 31. května 2018
 - Prezidentem republiky do 90 dní přede zahájením voleb podle § 3 odst. 1 zákona
- Zákaz změny vymezení volebních okrsků
 - Starosty obcí, měst, městských částí apod. („dále jen „starosta“) ode dne vyhlášení voleb podle § 26 odst. 4 zákona
- Zveřejnění seznamu obecních úřadů v obcích, kde jsou zřízeny alespoň 2 odbory, kterým se kandidátní listiny podávají přímo, a seznamu obcí, ze kterých se kandidátní listiny podávají příslušnému pověřenému obecnímu úřadu
 - Pověřeným obecním úřadem, magistrátem hl. města Prahy apod. (dále jen „pověřený OÚ“) do 85 dnů před zahájením voleb podle § 21 odst. 2 zákona

- Vytvoření volebních obvodů, pokud úkol přichází podle zákona v úvahu
 - Zastupitelstvem obce do 85 dnů před zahájením voleb podle § 27 odst. 1 zákona
(Volby do zastupitelstev obcí 5. a 6. října 2018 – harmonogram úkolů a lhůt, zákon č. 491/2001 Sb.)
- Zveřejnění potřebného počtu podpisů na peticích pro nezávislé kandidáty a sdružení nezávislých kandidátů
 - Obecním úřadem v obcích, kde jsou zřízeny alespoň dva odbory (dále jen „registrační úřad“) do 85 dnů před zahájením voleb podle § 21 odst. 4 zákona
- Zveřejnění seznamu vytvořených volebních obvodů a jejich popis, počtu členů zastupitelstva obce volených v jednotlivých volebních obvodech a potřebného počtu podpisů na peticích, pokud úkol přichází podle zákona v úvahu
 - Starostou do 85 dnů před zahájením voleb (do dvou dnů po vytvoření volebních obvodů) podle § 27 odst. 3 zákona
- Podání kandidátních listin registračnímu úřadu
 - Volební stranou do 66 dnů před zahájením voleb (do 16:00) podle § 21 odst. 3 zákona
- Přezkoumání kandidátních listin
 - Registračním úřadem do 66 – 60 dnů před zahájením voleb podle § 23 odst. 1 zákona
- Možnost doplňovat další kandidáty na kandidátní listiny nebo měnit jejich pořadí
 - Volební stranou do 66 – 60 dnů před zahájením voleb podle § 22 odst. 2 zákona
- Předání kopií podaných kandidátních listin Českému statistickému úřadu
 - Registračním úřadem do 66 – 60 dnů přede zahájením voleb podle § 6 odst. 1 vyhlášky
- Předání seznamu kandidátů se shodným jménem, příjmením a věkem kandidujících do téhož zastupitelstva obce registračnímu úřadu
 - Českým statistickým úřadem do 62 dnů přede zahájením voleb podle § 6 odst. 2 vyhlášky

- Stanovení minimálního počtu členů okrskové volební komise
 - Starostou do 60 dnů před zahájením voleb podle § 15 písm. d) zákona (Volby do zastupitelstev obcí 5. a 6. října 2018 – harmonogram úkolů a lhůt, zákon č. 491/2001 Sb.)
- Výzva k odstranění závad na kandidátních listinách, pokud úkol přichází v úvahu
 - Registrační úřad do 58 dnů před zahájením voleb podle § 23 odst. 1 zákona
- Odstranění závad na kandidátních listinách, pokud úkol přichází v úvahu
 - Volební strana do 53 dnů před zahájením voleb podle § 23 odst. 1 zákona
- Rozhodnutí o škrtnutí kandidáta na kandidátní listině, o registraci a o odmítnutí kandidátních listin
 - Registrační úřad do 48 dnů před zahájením voleb podle § 23 odst. 2 a 3 zákona
- Informování starostů obcí o registraci kandidátních listin
 - Registrační úřad do 48 dnů před zahájením voleb podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona a § 13 odst. 1 písm. c) zákona
- Poskytnutí informací o počtu a sídlech volebních okrsků volebním stranám zveřejněním na úřední desce obecního úřadu
 - Starostou do 45 dnů před zahájením voleb podle § 15 odst. 1 písm. g) zákona
- Jmenování zapisovatele okrskové volební komise
 - Starostou do 41 dnů před zahájením voleb podle § 17 odst. 6 zákona
- Delegation jednoho člena a jednoho náhradníka do okrskové volební komise
 - Volební stranou do 30 dnů před zahájením voleb podle § 17 odst. 2 zákona
- Jmenování členů okrskové volební komise na neobsazená místa, v případě, že počet členů nedosahuje stanoveného minimálního počtu
 - Starostou 29 dnů před zahájením voleb dnů a dále v průběhu voleb podle § 17 odst. 2 zákona (Volby do zastupitelstev obcí 5. a 6. října 2018 – harmonogram úkolů a lhůt, zákon č. 491/2001 Sb.)

- První zasedání okrskových volebních komisí
 - Starostou do 21 dnů před zahájením voleb podle § 15 odst. 1 písm. e) zákona
- Zaregistrování kandidátní listiny na základě rozhodnutí soudu
 - Registračním úřadem do 20 dnů před zahájením voleb podle § 23 odst. 6 zákona
- Zveřejnění oznámení o době a místě konání voleb
 - Starostou do 15 dnů před zahájením voleb podle § 29 zákona
- Možnost vyhrazení plochy pro vylepení volebních plakátů
 - Starostou do 10 dnů před zahájením voleb podle § 30 odst. 1 zákona
- Nahlášení telefonních čísel do volebních místností v územním obvodu obce pověřenému obecnímu úřadu
 - Obecní úřad, městský úřad, úřad městské části (dále jen „obecní úřad“) do 9 dnů před zahájením voleb podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona
- Zaslání přehledu o telefonním spojení do každé volební místnosti ve svém správním obvodu krajskému úřadu nebo Magistrátu hlavního města Prahy (dále jen „krajský úřad“) a jeho zveřejnění způsobem umožňujícím dálkový přístup
 - Pověřený obecní úřad do 4 dnů před zahájením voleb podle § 12 odst. 1 písm. f) zákona
- Sestavení přehledu o telefonním spojení do každé volební místnosti v územním obvodu kraje z podkladů pověřených obecních úřadů a jeho zveřejnění způsobem umožňujícím dálkový přístup
 - Krajský úřad bezodkladně po obdržení podkladů podle § 10 odst. 1 písm. b) zákona
- Zákaz zveřejňování předvolebních a volebních průzkumů
 - Fyzické a právnické osoby do 3 dnů před zahájením voleb až do ukončení hlasování podle § 30 odst. 2 zákona
- Dodání hlasovacích lístků voličům
 - Starosta do 3 dnů před zahájením voleb podle § 25 odst. 5 zákona (Volby do zastupitelstev obcí 5. a 6. října 2018 – harmonogram úkolů a lhůt, zákon č. 491/2001 Sb.)

- Uzavření stálého seznamu voličů a jeho dodatku, poté předání výpisů ze seznamů okrskovým volebním komisím
 - Obecní úřad do 2 dnů před zahájením voleb podle § 28 odst. 4 zákona
- Možnost vzdání se nebo odvolání kandidatury
 - Kandidát nebo zmocněnec volební strany typu politická strana, politické hnutí nebo jejich koalice do 48 hodin před zahájením voleb podle § 24 zákona
- Zajištění zveřejnění prohlášení o vzdání se kandidatury nebo o odvolání kandidáta ve všech volebních místnostech, pokud byly doručeny do 48 hodin před zahájením voleb
 - Registrační úřad do 48 hodin před zahájením voleb do zahájení voleb podle § 24 odst. 5 a § 31 odst. 4 zákona
- Neprodlené informování Českého statistického úřadu o případech vzdání se nebo odvolání kandidatury
 - Registrační úřad průběžně nejpozději do 48 hodin před zahájením voleb podle § 8 odst. 3 vyhlášky
- Dodání hlasovacích lístků okrskovým volebním komisím
 - Starosta 1. den voleb do zahájení hlasování podle § 25 odst. 5 zákona
- Zajištění průběhu hlasování
 - Okrsková volební komise v dny voleb podle § 3 odst. 3 a § 16 zákona
- Kontrola průběhu hlasování ve volebních místnostech
 - Krajský úřad v dny voleb podle § 10 odst. 1 písm. d) a § 38 zákona
- Kontrola průběhu hlasování a sčítání hlasů
 - Pověřený obecní úřad ve dny voleb podle § 12 odst. 1 písm. j) a k) a § 38 zákona
(Volby do zastupitelstev obcí 5. a 6. října 2018 – harmonogram úkolů a lhůt, zákon č. 491/2001 Sb.)
- Zákaz volební agitace a propagace v objektu, kde je volební místnost a v jeho bezprostředním okolí
 - Fyzické a právnické osoby v dny voleb podle § 30 odst. 3 zákona
(Volby do zastupitelstev obcí 5. a 6. října 2018 – harmonogram úkolů a lhůt, zákon č. 491/2001 Sb.)

- Zákaz poskytování informací o průběhu a dílčích výsledcích voleb; zákaz se nevztahuje na informace o počtu voličů, kteří hlasovali
 - Okrsková volební komise a osoby, které jsou přítomny při sčítání hlasů ve volební místnosti ve dny voleb až do podepsání zápisu o průběhu a výsledku hlasování podle § 36 zákona
- Zveřejnění předběžných výsledků voleb do obce, kde byl vytvořen pouze 1 volební okrsek
 - Starosta po převzetí zápisu o výsledku voleb podle § 43 odst. 3 zákona
- Vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstva obce zveřejněním zápisu o výsledku voleb na úřední desce obce; zajištění zveřejnění zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce na úřední desce obce, pro kterou byl registračním úřadem
 - Registrační úřad bezodkladně po odsouhlasení a podepsání zápisu o výsledku voleb podle § 47 zákona
- Vyhlášení a uveřejnění celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí sdělením ve Sbírce zákonů
 - Státní volební komise po podepsání zápisu o výsledku voleb Státní volební komisí podle § 51 zákona
(Volby do zastupitelstev obcí 5. a 6. října 2018 – harmonogram úkolů a lhůt, zákon č. 491/2001 Sb.)

Podle § 67 zákona jsou pravidla pro počítání lhůty následující:

- (1) *Do běhu lhůty se nezapočítává den rozhodný pro počátek lhůty; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin.*
- (2) *Lhůty určené podle hodin končí uplynutím hodiny, která se svým označením shoduje s hodinou, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty.*
- (3) *Lhůta určená podle dnů je zachována, je-li poslední den lhůty učiněn úkon u příslušného orgánu, a to nejpozději do 16.00 hodin.*
- (4) *Lhůty nelze prodloužit ani prominout jejich zmeškání.*
(Volby do zastupitelstev obcí 5. a 6. října 2018 – harmonogram úkolů a lhůt, zákon č. 491/2001 Sb.)

8.3. Volební kampaň

Volební kampaň pro volby do zastupitelstev obcí je upravena v § 30 zákona. Starosta může, dle tohoto ustanovení, vyhradit plochu pro vylepení plakátů, a to nejméně 10 dnů přede začátkem voleb. Nesmí však být narušena zásada rovnosti kandidujících stran. Druhý odstavec se zabývá dobou, kdy nesmějí být žádným způsobem zveřejňovány výsledky předvolebních a volebních průzkumů. Ta započne třetím dnem přede dnem voleb a končí ukončením hlasování. Odstavec tři odkazuje na den voleb, kdy je zakázána veškerá volební agitace a propagace volebních stran a nezávislých kandidátů ve volebních místnostech či jejich bezprostředním okolí. (zákon č. 491/2001 Sb., zákon č. 322/2016 Sb., www.mvcr.cz)

Na rozdíl od jiných volebních zákonů nestanovuje zákon č. 491/2001 Sb. povinnost zřídit transparentní volební účet, limity na volební výdaje nebo dohled Úřadu pro dohled na hospodaření politických stran a politických hnutí na volební kampaně. Hlavním důvodem je skutečnost, že převážná část kandidujících subjektů v komunálních volbách jsou sdružení nezávislých kandidátů a nezávislí kandidáti. Právě pro ty by tato opatření v podobě transparentního volebního účtu, vedení účetnictví o financování volební kampaně, zveřejňování informací o financování volební kampaně na internetových stránkách či vyhotovení zprávy o financování volební kampaně působila nepřiměřenou zátěž, ba až odrazením kandidovat. Z důvodu osobní znalosti lze také předpokládat, že na místní úrovni bude docházet k určité kontrole transparentnosti mezi kandidáty navzájem. (zákon č. 491/2001 Sb., zákon č. 322/2016 Sb., www.mvcr.cz)

Volební zákon neupravuje ani zákaz užívat při volební kampani komunikační média kraje, obce, městské části nebo právnické osoby, která je krajem či obcí ovládána. Je však potřeba brát v potaz usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 11. 2014 (sp. zn. 9 A 344/2014 – 61), v němž soud uvádí, že k volební kampani lze využít komunikační média kraje, obce, městské části za podmínek, že média budou korektní, neutrální a všichni kandidující subjekty budou mít totožné podmínky. (www.mvcr.cz)

Ze zásady legální licence, která je obsažena ve článku 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod tedy vyplývá, že ve volbách do zastupitelstev obcí jsou volební kampaně limitovány pouze zmíněným § 30. To však nevylučuje povinnosti politických stran a politických hnutí plynoucí ze zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů. (usnesení č. 2/1993 Sb., www.mvcr.cz)

8.4. Volební systém

Pro komunální volby je specifický způsob volby. Jsou celkem tři způsoby, jakým volič může volit kandidáty. Za prvé je to tzv. „malý křížek“, což znamená, že volič má právě tolik hlasů, kolik se v dané obci volí zastupitelů. Pokud zakřížkuje méně kandidátů, hlas bude platný, ale jeho síla slabší, protože nebude využita část hlasu. Při zakřížkování více hlasů, než je počet zastupitelů v obci, hlasovací lístek bude celý neplatný. Další způsob představuje tzv. „velký křížek“, kdy volič zvolí pouze jednu z kandidujících stran, hnutí, koalic, sdružení nezávislých kandidátů. V praxi tak volič tímto dává hlas všem kandidátům z dané strany, hnutí apod. Poslední a nejsložitější variantou je „kombinace křížků“, představující kombinace křížku malého a velkého. V tomto případě volič označí „velkým“ křížkem některou z kandidujících stran a k tomu přidělí „malé křížky“ jednotlivým kandidátům z jiných stran. Praxe je taková, že hlas je připočten všem kandidátům s „malým křížkem“ a tolika kandidátům z označené strany, kdy pořadí odpovídá označení kandidátů na dané kandidátní listině, kolik činí rozdíl celkového počtu voleného zastupitelstva pro danou obec a označených kandidátů s „malým křížkem.“ (www.vecernikpv.cz, Lebeda, 2009, s. 332 – 343)

8.5. Sčítání hlasů a přepočítání na mandáty

Po konci voleb se sčítají všechny voličské hlasy pro jednotlivé strany. To znamená, že se sečtou hlasy, které byly uděleny straně jako celku a hlasy, které získali straniční kandidáti. Dále se zjistí, které strany dosáhly tzv. „uzavírací klauzule“, a tak překonaly pětiprocentní práh. To se počítá v celé obci, pokud nejsou volební obvody. Pokud volební obvody jsou, pětiprocentní hranice platí pro každý obvod zvlášť. Dosažení pěti procent však nepředstavuje automatický nárok na mandáty, jako spíše to, že se s nimi při rozdělování mandátů počítá.

Zvláštní případ představují strany, které nesestavily plnou kandidátku. U těch se k pětiprocentní hranici nepřihlíží. Namísto toho je zde snaha o co největší přiblížení k tomu, jaký podíl voličů pro stranu skutečně hlasoval. Pokud alespoň dvě kandidátní listiny nedosáhnou pěti procent, snižuje se hranice vždy o jedno procento od chvíle, kdy jsou podmínky splněny. (www.volebnisystem.cz, www.reflex.cz, www.czso.cz, zákon č. 491/2001 Sb.)

Hlasy se posléze přepočítávají na mandáty prostřednictvím matematické metody. Pro komunální volby se používá d'Hondtova metoda jako pro volby sněmovní a do Evropského parlamentu. Tato metoda je v Evropě, ale i mimo ní, velmi často používána. Jedná se o řadu celých čísel počínaje jedničkou, kterou se dělí počet hlasů stran, které dosáhly hranice pěti procent. Měřtkem síly nároku na přidělovaný mandát je průměrný počet hlasů. Do roku 2001 byla pro komunální volby používána řada dělitelů přirozených lichých čísel, tedy 1, 3, 5 apod. Od roku 2001, jako pro volby do PS PČR a do Evropského parlamentu, se používá řada přirozených po sobě jdoucích čísel, jakou jsou 1, 2, 3 atd. (www.volebnisystem.cz, www.reflex.cz, www.czso.cz, zákon č. 491/2001 Sb.)

Aby se mohl kandidát ve volbách do PS PČR posunout na kandidátní listině výše, potřebuje získat minimálně 5 % ze všech platných hlasů pro stranu v daném obvodu. Ve volbách komunálních však musí získat minimálně o 10 % více, než je průměrný počet hlasů pro jednoho kandidáta. To může vést k překvapení ze strany voliče, že je zvolen kandidát s menším počtem osobních hlasů. Celkové výsledky voleb do zastupitelstev obcí vyhláší Státní volební komise a celkové výsledky dále uveřejňuje sdělením ve Sbírce zákonů, viz § 51 zákona č. 491/2001 Sb. (www.volebnisystem.cz, www.reflex.cz, www.czso.cz, zákon č. 491/2001 Sb.)

8.6. Nové volby

V některých případech dochází ke stavu, kdy se musí konat nové volby. Jde o případy podle § 58 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb.:

- a) jestliže se počet členů zastupitelstva obce sníží o více než polovinu oproti počtu určenému podle zákona a nejsou-li náhradníci podle § 56*
- b) jestliže se počet členů zastupitelstva obce sníží pod hranici 5 a nejsou-li náhradníci podle § 56*
- c) dojde-li ke vzniku nové obce*
- d) dojde-li ke vzniku nové městské části nebo nového městského obvodu*
- e) dojde-li k rozpuštění zastupitelstva obce podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 491/2001 Sb.)*

Pokud nastane důvod pro konání nových voleb podle odst. 1, starosta dotčené obce, případně primátor hl. města Prahy, prostřednictvím krajského úřadu zašle návrh na vyhlášení nových voleb Ministerstvu vnitra do 30 dnů ode dne, kdy důvod vznikl. Ministr vnitra vyhlásí nové volby do 30 dnů od obdržení návrhu. Při nových volbách do zastupitelstev obcí se volí noví zastupitelé pouze na zbývající část funkčního období. Výjimku konání nových voleb představuje situace, kdy zbývá do konce funkčního období zastupitelstva 6 měsíců. (zákon č. 491/2001 Sb.)

9. KOMUNÁLNÍ VOLBY 2018 - PLZEŇ

Ve dnech 5. a 6. října 2018 proběhly v České republice volby do zastupitelstev obcí České republiky a zastupitelstva hlavního města Prahy, tzv. komunální volby. Komunální volby byly stanoveny pro tento den rozhodnutím prezidenta č. 85/2018 Sb., o vyhlášení voleb do Senátu Parlamentu České republiky, do zastupitelstev obcí a zastupitelstev městských obvodů a městských částí ve statutárních městech a do zastupitelstva hlavního města Prahy a zastupitelstev jeho městských částí. Obsah tohoto rozhodnutí zní: „Podle § 3 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, vyhlašuji volby do zastupitelstev obcí a zastupitelstev městských obvodů a městských částí ve statutárních městech a stanovím dny jejich konání na pátek 5. října a sobotu 6. října 2018.“ (zákon č. 491/2000 Sb., rozhodnutí prezidenta č. 85/2018 Sb.)

Vyhlášení voleb v hlavním městě Praze zní: „Na základě § 123 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, a podle § 3 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, vyhlašuji volby do zastupitelstva hlavního města Prahy a zastupitelstev jeho městských částí a stanovím dny jejich konání na pátek 5. října a sobotu 6. října 2018.“ (zákon č. 131/2000 Sb., rozhodnutí prezidenta č. 85/2018 Sb.)

Souběžně s komunálními volbami proběhly také volby do Senátu Parlamentu České republiky, které byly vyhlášené ve stejném rozhodnutí.

V rámci mé diplomové práce jsem se zaměřil na konkrétní volby do místních zastupitelstev a to v městě Plzni. Při Komunálních volbách 2018 si obyvatelé města Plzně volili své zástupce celkem do dvou zastupitelstev. První bylo Zastupitelstvo městského obvodu, jelikož Plzeň na základě obecně vyhlášky č. 8/2001, Statut města, ve znění obecně závazných vyhlášek č. 12/2002, 3/2004, 20/2004, 17/2005, 14/2006, 20/2006, 1/2009, 3/2010, 14/2011, 9/2012, 3/2013, 11/2013, 7/2014, 4/2015, 9/2015, 5/2016, 5/2017, 6/2018 a 10/2018 vydala Statut města Plzně a člení se tak do deseti městských obvodů podle § 4 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Druhu volbu představovala volba Zastupitelstva města Plzně. Každý občan do schránky obdržel obálku, ve které měl tři dokumenty. Za prvé to byl návod jak volit. Dále obdržel dvě kandidátní listiny – jednu pro volby na „malou radnici“ do obvodu, kde má občan trvalé bydliště a jednu pro volby

na „velkou radnici“ do města, která byla označena červeným pruhem. Obě volby se konaly ve stejném datu. Pro volby do města si mohl volič vybrat ze 16 volebních stran. U voleb do obvodů byl obsah kandidátních listiny následující: Plzeň 1 – 14 kandidujících stran, Plzeň 2 - Slovany – 13 kandidujících stran, Plzeň 3 – 13 kandidujících stran, Plzeň 4 – 13 kandidujících stran, Plzeň 5 - Křimice – 4 kandidující strany, Plzeň 6 - Litice – 5 kandidujících stran, Plzeň 7 - Radčice – 3 kandidující strany, Plzeň 8 – Černice – 5 kandidujících stran, Plzeň 9 - Malesice – 4 kandidující strany, Plzeň 10 - Lhota - 4 kandidující strany. (www.plzen.eu, zákon č. 128/2000 Sb., www.volby.idnes.cz, www.plzen.kdu.cz)

9.1. Výsledky voleb pro Zastupitelstva městských obvodů města Plzně

Jak již bylo zmíněno, Plzeň se dělí do celkem deseti městských obvodů. Výsledky politických stran v komunálních volbách pro jednotlivé obvody byly následující:

9.1.1. Plzeň 1

Výsledky pro rok 2018:

1. ANO 2011 (22,34 % hlasů) – 79 524 hlasů – obsadili 8 mandátů
2. Občanská demokratická strana (15,97 % hlasů) – 56 858 hlasů – obsadili 5 mandátů
3. Česká pirátská strana (10,56 % hlasů) – 38 656 hlasů – obsadili 3 mandáty
4. Česká strana sociálně demokratická (8,61 % hlasů) – 30 665 hlasů – obsadili 3 mandáty
5. PRO PLZEŇ (7,88 % hlasů) – 28 059 hlasů – obsadili 2 mandáty
6. Komunistická strana Čech a Moravy (7,09 % hlasů) – 25 228 hlasů – obsadili 2 mandáty
7. TOP 09 (6,27 % hlasů) – 22 339 hlasů – obsadili 2 mandáty
8. KDU-ČSL – PRAVÁ VOLBA PRO PLZEŇ (6,19 % hlasů) – 22 051 hlasů – obsadili 2 mandáty (www.volby.idnes.cz)

Výsledky vypsáných stran a hnutí v roce 2014 a změny v počtu obhájených mandátů oproti roku 2018:

1. ANO 2011 (16,35 % hlasů) – 49 144 hlasů – obsadili 6 mandátů ➔ + 2 mandáty
2. Občanská demokratická strana (8,94 % hlasů) – 26 872 hlasů – obsadili 3 mandáty ➔ + 2 mandáty
3. Česká pirátská strana - nekandidovali – + 3 mandáty
4. Česká strana sociálně demokratická (18,23 % hlasů) – 54 811 hlasů - obsadili 6 mandátů ➔ - 3 mandáty
5. PRO PLZEŇ - nekandidovali – + 2 mandáty
6. Komunistická strana Čech a Moravy (9,4 % hlasů) – 28 249 hlasů - obsadili 3 mandáty ➔ - 1 mandát
7. TOP 09 (9,44 % hlasů) – 28 385 hlasů - obsadili 3 mandáty ➔ - 1 mandát
8. KDU-ČSL – PRAVÁ VOLBA PRO PLZEŇ – nekandidovali ➔ +2 mandáty (www.volby.idnes.cz)

V zastupitelstvu pro městský obvod Plzeň 1 oproti roku 2014 chybí strany: Občané Patrioti, Občané pro Lochotín, Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová a VEŘEJNÉ ZÁJMY PLZNĚ s podporou Iniciativy za levnější MHD, spolku P-FANS a Úsvit. Na městskou radnici se naopak dostali zástupci: Česká strana pirátská, PRO PLZEŇ, KDU-ČSL – PRAVÁ VOLBA PRO PLZEŇ. (www.volby.idnes.cz)

9.1.2. Plzeň 2 - Slovany

V loňských volbách do obecních zastupitelstev získali:

1. Občanská demokratická strana (31,25 % hlasů) – 82 549 hlasů – obsadili 11 mandátů
2. ANO 2011 (20,52 % hlasů) – 54 218 hlasů – obsadili 7 mandátů
3. Česká pirátská strana (8,1 % hlasů) – 21 399 hlasů – obsadili 2 mandáty
4. TOP 09 (7,56% hlasů) – 19 973 hlasů - obsadili 2 mandáty
5. KDU-ČSL – PRAVÁ VOLBA PRO PLZEŇ (6,73 % hlasů) – 17 782 hlasů – obsadili 2 mandáty

6. Česká strana sociálně demokratická (6,23 % hlasů) – 16 451 hlasů – obsadili 2 mandáty
7. Komunistická strana Čech a Moravy (5,25 % hlasů) – 13 876 hlasů – obsadili 1 mandát (www.volby.idnes.cz)

Finální zisk stran a hnutí v roce 2014 a jejich změny v obhájených mandátech v porovnání s rokem 2018:

1. Občanská demokratická strana (24,76 % hlasů) – 57 558 hlasů – obsadili 9 mandátů → + 2 mandáty
2. ANO 2011 (16,94 % hlasů) – 39 368 hlasů – obsadili 6 mandátů → + 1 mandát
3. Česká pirátská strana – nekandidovali → + 2 mandáty
4. TOP 09 (8,22 % hlasů) – 19 100 hlasů → + 0 mandátů
5. KDU-ČSL – PRAVÁ VOLBA PRO PLZEŇ - nekandidovali → + 2 mandáty
6. Česká strana sociálně demokratická (15 % hlasů) – 34 854 hlasů – obsadili 5 mandátů → - 3 mandáty
7. Komunistická strana Čech a Moravy (8,18 % hlasů) – 19 004 hlasů – obsadili 2 mandát → - 1 mandát (www.volby.idnes.cz)

Strana KDU-ČSL, jako v předchozích případech, letos úspěšně kandidovala v koalici, oproti předchozím volbám, kdy kandidovala sama. Koalici Společně za Plzeň-koalice Plzeňské aliance, Piráti, Změna, STAN a SZ vystřídala Česká strana pirátská. (www.volby.idnes.cz)

9.1.3. Plzeň 3

Výsledky Komunálních voleb 2018 pro městský obvod Plzeň 3 byly:

1. ANO 2011 (22,44 % hlasů) – 91 195 hlasů – obsadili 9 mandátů
2. Občanská demokratická strana (18,53 % hlasů) – 75 310 hlasů – obsadili 7 mandátů
3. Česká pirátská strana (12,26 % hlasů) – 49 815 hlasů – obsadili 4 mandáty
4. TOP 09 (8,12 % hlasů) – 33 016 hlasů – obsadili 3 mandáty
5. KDU-ČSL – PRAVÁ VOLBA PRO PLZEŇ (7,18 % hlasů) – 29 160 hlasů – obsadili 2 mandáty

6. NOVÁ PLZEŇ s Jiřím Strobachem (6,18 % hlasů) – 29 160 hlasů – obsadili 2 mandáty
7. Komunistická strana Čech a Moravy (5,88 % hlasů) – 23 909 hlasů – obsadili 2 mandáty
8. Česká strana sociálně demokratická (5,51 % hlasů) – 22 393 hlasů – obsadili 2 mandáty
9. Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD) (5,04 % hlasů) – 20 479 hlasů – obsadili 2 mandáty (www.volby.idnes.cz)

Počet hlasů pro jednotlivé strany v roce 2014 a jejich proměny v obhájených mandátech v roce 2018:

1. ANO 2011 (14,22 % hlasů) – 48 937 hlasů – obsadili 6 mandátů → + 3 mandáty
2. Občanská demokratická strana (9,36 % hlasů) – 32 189 hlasů – obsadili 3 mandáty → + 4 mandáty
3. Česká pirátská strana – nekandidovali → + 4 mandáty
4. TOP 09 (9,88 % hlasů) – 33 986 hlasů – obsadili 4 mandáty → - 1 mandát
5. KDU-ČSL – PRAVÁ VOLBA PRO PLZEŇ – nekandidovali → + 2 mandáty
6. NOVÁ PLZEŇ s Jiřím Strobachem (15,07 % hlasů) – 51 837 hlasů – obsadili 6 mandátů → - 4 mandáty
7. Komunistická strana Čech a Moravy (8,22 % hlasů) – 28 281 hlasů – obsadili 3 mandáty → - 1 mandát
8. Česká strana sociálně demokratická (14,78 % hlasů) – 50 866 hlasů – obsadili 6 mandátů → - 4 mandáty
9. Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD) - nekandidovali – → + 2 mandáty (www.volby.idnes.cz)

Na hranici pěti procent tentokrát nedosáhla strana Občané Patrioti. Strana KDU-ČSL v letošních volbách obhájila zastupitelská křesla v podobě sestavené koalice. Mandáty získaly nově strany Česká pirátská strana a SPD. (www.volby.idnes.cz)

9.1.4. Plzeň 4

Komunální volby v městském obvodu 4 dopadly:

1. ANO 2011 (22,74 % hlasů) – 43 420 hlasů – obsadili 7 mandátů
2. Občanská demokratická strana (20,11 % hlasů) – 38 410 hlasů – obsadili 7 mandátů
3. Česká strana sociálně demokratická (13,35 % hlasů) – 25 494 hlasů – obsadili 4 mandáty
4. Česká pirátská strana (10,54 % hlasů) – 20 136 hlasů – obsadili 3 mandáty
5. TOP 09 (6,97 % hlasů) – 13 307 hlasů – obsadili 2 mandáty
6. KDU-ČSL – PRAVÁ VOLBA PRO PLZEŇ (5,52 % hlasů) – 10 532 hlasů – obsadili 1 mandát
7. Komunistická strana Čech a Moravy (5,47 % hlasů) – 10 444 hlasů – obsadili 1 mandát (www.volby.idnes.cz)

Počet hlasů pro jednotlivé strany v roce 2014 a jejich proměny v obhájených mandátech v roce 2018 byly:

1. ANO 2011 (16,49 % hlasů) – 26 126 hlasů – obsadili 5 mandátů → + 2 mandáty
2. Občanská demokratická strana (13,47 % hlasů) – 21 342 hlasů – obsadili 4 mandáty → + 3 mandáty
3. Česká strana sociálně demokratická (20,37 % hlasů) – 32 261 hlasů – obsadili 7 mandáty → - 3 mandáty
4. Česká pirátská strana - nekandidovali → + 3 mandáty
5. TOP 09 (9,73 % hlasů) – 15 406 hlasů – obsadili 3 mandáty → - 1 mandát
6. KDU-ČSL – PRAVÁ VOLBA PRO PLZEŇ – nekandidovali → + 1 mandát
7. Komunistická strana Čech a Moravy (9,6 % hlasů) – 15 206 hlasů – obsadili 3 mandáty → - 2 mandáty (www.volby.idnes.cz)

Do zastupitelstva městského obvodu 4 se oproti roku 2014 nedostali Občané Patrioti, Společně za Plzeň – koalice Plzeňské aliance, Piráti, Změna, STAN a SZ. Strana KDU-ČSL opět úspěšně kandidovala v koalici. Nově se do zastupitelstva dostala Česká strana pirátská. (www.volby.idnes.cz)

9.1.5. Plzeň 5 - Křimice

Složení zastupitelstva městského obvodu 5 pro následující 4 roky bude:

1. PLZEŇSKÁ ALIANCE KŘIMICE s podporou STAN a TOP 09 (61,24 % hlasů) – 5 344 hlasů – obsadili 7 mandátů
2. Sdružení nezávislých kandidátů, občané Křimic (16,65 % hlasů) – 1 453 hlasů – obsadili 2 mandáty
3. ANO 2011 (12,53 % hlasů) – 1 093 hlasů – obsadili 1 mandát
4. NOVÁ PLZEŇ s Jiřím Strobachem (9,58 % hlasů) – 836 hlasů – obsadili 1 mandát (www.volby.idnes.cz)

Výsledek komunálních voleb 2014 a změny v získaných mandátech oproti roku 2018 byly:

1. PLZEŇSKÁ ALIANCE KŘIMICE s podporou TOP 09 - nekandidovali → + 7 mandátů
2. Sdružení nezávislých kandidátů, občané Křimic (36,29 % hlasů) – 2 642 hlasů – obsadili 4 mandáty → - 2 mandáty
3. ANO 2011 (12,53 % hlasů) – nekandidovali → + 1 mandát
4. NOVÁ PLZEŇ s Jiřím Strobachem – nekandidovali → + 1 mandát (www.volby.idnes.cz)

Oproti roku 2014 kandidovalo pouze Sdružení nezávislých kandidátů, občané Křimic. Občané patrioti se jako v jiných případech loňské volby neúčastnili. Oproti tomu přibyly strany ANO 2011, NOVÁ PLZEŇ s Jiřím Strobachem a PLZEŇSKÁ ALIANCE KŘIMICE s podporou TOP 09 uzavřeli na následující čtyři roky spolupráci se STAN. (www.volby.idnes.cz)

9.1.6. Plzeň 6 - Litice

V městském obvodu 6 dopadly loňské volby následovně:

1. Litice – Patrioti (32,59 % hlasů) – 2 933 hlasů – obsadili 4 mandáty
2. Sdružení nezávislých kandidátů LITICE (22,02 %) – 1 982 hlasů – obsadili 2 mandáty
3. PRO Litice (18,31 % hlasů) – 1 648 hlasů – obsadili 2 mandáty
4. ANO 2011 (16,6 % hlasů) – 1 494 hlasů – obsadili 2 mandáty
5. Občanská demokratická strana (10,49 % hlasů) – 944 hlasů – obsadili 1 mandát (www.volby.idnes.cz)

Změny v počtu hlasů a mandátů v porovnání s rokem 2014 byly následující:

1. Litice – Patrioti (32,59 % hlasů) – nekandidovali → + 4 mandáty
2. Sdružení nezávislých kandidátů LITICE (25,452 %) – 1 878 hlasů – obsadili 3 mandáty → - 1 mandát
3. PRO Litice (28,83 % hlasů) – 2 130 hlasů – obsadili 3 mandáty → - 1 mandát
4. ANO 2011 (45,76 % hlasů) – 3 381 hlasů – obsadili 5 mandátů → - 3 mandáty
5. Občanská demokratická strana – nekandidovali → + 1 mandát (www.volby.idnes.cz)

Oproti komunálním volbám 2014 přibyly pro volby v roce 2018 dvě strany. Občanská demokratická strana a Litice – Patrioti. (www.volby.idnes.cz)

9.1.7. Plzeň 7 - Radčice

Komunální volby 2018 skončily v městském obvodu Plzeň 7 takto:

1. ZA ROZVOJ RADČIC (45,17 % hlasů) – 1 893 hlasů – obsadili 4 mandáty
2. „NAŠE RADČICE“ za Křesťanskou a demokratickou unii – Československou stranu lidovou (31,78 % hlasů) – 1 332 hlasů – obsadili 3 mandáty
3. NOVÁ CESTA (23,05 % hlasů) – 966 hlasů – obsadili 2 mandáty
(www.volby.idnes.cz)

Volební výsledky zmíněných stran v roce 2014 a výše změn v mandátech oproti roku 2018 je:

1. ZA ROZVOJ RADČIC (52,02 % hlasů) – 1 804 hlasů – obsadili 5 mandátů → - 1 mandát
2. „NAŠE RADČICE“ za Křesťanskou a demokratickou unii – Československou stranu lidovou - nekandidovali → + 3 mandáty
NOVÁ CESTA - nekandidovali → + 2 mandáty (www.volby.idnes.cz)

Změny oproti roku 2014 přinesly absence na kandidátních listinách stran TOP09, Občanů patriotů a Strany svobodných občanů. Naopak přibýly dvě nové alternativy a to „NAŠE RADČICE“ za Křesťanskou a demokratickou unii – Československou stranu lidovou a NOVÁ CESTA.
(www.volby.idnes.cz)

9.1.8. Plzeň 8 - Černice

Volební výsledky městského obvodu Plzeň 8 - Černice byly:

1. „OBČAS – Občané Černic aktivně spolu“ (34,75 % hlasů) – 2 152 hlasů – obsadili 4 mandáty
2. Česká strana sociálně demokratická (25,61 % hlasů) – 1 586 hlasů – obsadili 3 mandáty
3. TOP09 (17,07 % hlasů) – 1 057 hlasů – obsadili 1 mandát

4. ANO 2011 (15,44 % hlasů) – 956 hlasů – obsadili 1 mandát
(www.volby.idnes.cz)

Oproti roku 2014 přinesl rok 2018 ve volebních preferencích a počtu mandátů následující změny:

1. „OBČAS – Občané Černic aktivně spolu“ – nekandidovali → + 4 mandáty
2. Česká strana sociálně demokratická (53,4 % hlasů) – 2 708 hlasů – obsadili 5 mandátů → - 2 mandáty
3. TOP09 (16,11 % hlasů) – 817 hlasů – obsadili 1 mandát → + 0 mandátů
4. ANO 2011 (20 % hlasů) – 1 014 hlasů – obsadili 2 mandáty → - 1 mandát
(www.volby.idnes.cz)

Loňskou kandidaturu již znovu neabsolvovalo Společně za Plzeň – koalice Plzeňské aliance, Piráti, Změna, STAN a SZ. Naopak na kandidátní listině přibýlo „OBČAS – Občané Černic aktivně spolu“, které ve volebním obvodu získalo nejvíce mandátů. (www.volby.idnes.cz)

9.1.9. Plzeň 9 - Malesice

Volby do obecního zastupitelstva dopadly v roce 2018 v obvodě Malesice takto:

1. PRO Malesice a Dolní Vlkyš (48,5 % hlasů) – 1 596 hlasů – obsadili 5 mandátů
2. Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (33,09 % hlasů) – 1 089 hlasů – obsadili 3 mandáty
3. ANO 2011 (10,33 % hlasů) – 340 hlasů – obsadili 1 mandát
(www.volby.idnes.cz)

Rok 2018 přinesl po čtyřech letech ve volebních výsledcích městského obvodu Malesice některé změny. Jsou to:

1. PRO Malesice a Dolní Vlkyš - nekandidovali → + 5 mandátů
2. Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (34,83 % hlasů) – 931 hlasů – obsadili 4 mandáty
3. ANO 2011 – nekandidovali → + 1 mandát (www.volby.idnes.cz)

Po čtyřech letech se ve volbách daného obvodu neobjevila tradiční politická strana ODS. Dále ve volbách chyběla možnost volby Sdružení nezávislých kandidátů DEVÁTÝ OBVOD a NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI PRO MALESICE A DOLNÍ VLKÝŠ. Rok 2018 přinesl možnost volby současné nejsilnější parlamentní strany ANO 2011 nebo PRO Malesice a Dolní Vlkýš. (www.volby.idnes.cz)

9.1.10. Plzeň 10 - Lhota

Volby do posledního městského obvodu dopadly:

1. ODS a Sdružení pro Lhotu (49,12 % hlasů) – 1 961 hlasů – obsadili 4 mandáty
2. Pro Vás (35,62 % hlasů) – 1 422 hlasů – obsadili 3 mandáty
(www.volby.idnes.cz)

Změny ve výsledcích volebních preferencí a počtu mandátů mezi rokem 2014 a 2018 jsou:

1. ODS a Sdružení pro Lhotu - nekandidovali → + 4 mandáty
2. Pro Vás - nekandidovali → + 3 mandáty (www.volby.idnes.cz)

Česká strana sociálně demokratická, která se podílela na moci v předchozím volebním období, tentokrát jeden volební mandát neobhájila, stejně tak jako TOP09, která letos na kandidátce chyběla. Sdružení pro Lhotu pro loňské volby uzavřelo koalici s ODS a pod názvem ODS a Sdružení pro Lhotu získalo 4 mandáty. Nově kandidovala strana Pro Vás. (www.volby.idnes.cz)

9.2. Výsledky voleb pro Zastupitelstvo města Plzně

Hranici 5 % překonalo v loňských volbách celkem sedm politických stran a hnutí, což představuje stejný počet jako v roce 2014. Jednotlivé výsledky jsou následující:

1. ANO 2011 (22,2 % hlasů) – 488 324 hlasů – obsadili 13 mandátů
2. Občanská demokratická strana (22,11 % hlasů) – 486 401 hlasů – obsadili 13 mandátů
3. Česká pirátská strana (11,69 % hlasů) – 257 260 hlasů – obsadili 7 mandátů
4. TOP 09 (6,86 % hlasů) – 150 150 hlasů – obsadili 4 mandáty
5. KDU-ČSL – PRAVÁ VOLBA PRO PLZEŇ (6,56 % hlasů) – 144 203 hlasů – obsadili 3 mandáty
6. Česká strana sociálně demokratická (6,41 % hlasů) – 141 073 hlasů – obsadili 3 mandátů
7. Komunistická strana Čech a Moravy (5,64 % hlasů) – 124 055 hlasů – obsadili 3 mandátů
(www.volby.idnes.cz)

Výsledky výše zmíněných stran a hnutí v komunálních volbách 2014 a změny v počtu obhájených mandátů v porovnání s rokem 2018 jsou:

1. ANO 2011 (17,9 % hlasů) – 329 815 hlasů – obsadili 10 mandátů → + 3 mandáty
2. Občanská demokratická strana (17,55 % hlasů) – 323 390 hlasů – obsadili 10 mandátů → + 3 mandáty
3. Česká pirátská strana – nekandidovali → + 7 mandátů
4. TOP 09 (9,05% hlasů) – 166 696 hlasů – obsadili 5 mandáty → - 1 mandát
5. KDU-ČSL – PRAVÁ VOLBA PRO PLZEŇ - nekandidovali → + 4 mandáty
6. Česká strana sociálně demokratická (16,45 % hlasů) – 303 042 hlasů – obsadili 10 mandátů → - 7 mandátů
7. Komunistická strana Čech a Moravy (8,3 % hlasů) – 152 903 hlasů – obsadili 5 mandátů → - 2 mandáty (www.volby.idnes.cz)

Oproti roku 2014 se do Zastupitelstva města Plzně nedostali Občané patrioti, kteří v předchozích volbách dosáhli zisku 134 761 hlasů (7,31 %), což představovalo 4 mandáty. V roce 2018 kandidovali v koalici Patrioti a Starostové s podporou Svobodných a získali 80 381 hlasů (3,65 %). Druhou změnu v sedmi zvolených stranách představovala KDU-ČSL. V roce 2014 Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (KDU-ČSL) měla 104 535 hlasů (5,67 %) a brala 3 mandáty. V roce 2018 plzeňská KDU-ČSL a Pravá volba pro Plzeň spojili síly s iniciativou Co Vás pálí v Plzni a pod názvem KDU-ČSL – Pravá volba pro Plzeň dosáhli 144 203 hlasů (6,56 %) a obsadili 4 mandáty. Patrioty naopak na plzeňské radnici vystřídal relativně nová Česká pirátská strana se ziskem 257 260 hlasů (11,69 %) a 7 mandáty. (www.volby.idnes.cz, www.kdu.cz)

9.2.1. Soudní přezkum

Po zveřejnění výsledků voleb do obecních zastupitelstev 2018 se u plzeňského krajského soudu sešlo celkem 20 žalob na výsledky a platnost komunálních voleb. (www.plzen.cz) Žaloba může být podána podle § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí ve znění: *„Podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, (dále jen "navrhovatel"). Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.“* Podle odst. 2, 3 a 4 musí návrhy na neplatnost hlasování, voleb a volby kandidáta podat navrhovatel, který má za to, že výsledky hlasování byly ovlivněny hrubým způsobem. (zákon č. 491/2001 Sb.) Soud ve věcech o neplatnosti musí rozhodnout usnesením do 20 dnů od obdržení žaloby a to bez nařízení jednání. (zákon č. 150/2002 Sb.)

Jednu ze žalob na neplatnost voleb podala ke krajskému soudu poslankyně a lídryně kandidátky SPD Jana Levová. Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD) se do plzeňského zastupitelstva nedostala, když ve volbách získala 4,95 % hlasů. Poslankyně na základě průzkumu, který si udělala u svých voličů, byla přesvědčena o tom, že komise v některých okrscích chybně sečetla hlasy a ochudila tak hnutí o stovky hlasů, kterými by jinak mohlo být dosaženo až tři mandátů v Zastupitelstvu města Plzně. (www.plzen.cz)

V rozhovoru mi paní poslankyně řekla, že se jednalo o okrsky č. 4007, 4022, 5001, 4010, 2024, 3049, 2004 a 1018. O nesrovnalostech ve výsledcích voleb se dozvěděla na internetových stránkách www.volby.cz a žaloba byla podána na základě upozornění voličů a členů SPD. (Jana Levová – Rozhovor proveden dne 10. 12. 2018)

Krajský soud svým usnesením ze dne 6. listopadu 2018 žalobu zamítnul. Důvodem bylo to, že výsledek voleb by neovlivnilo ani přičtení 696 hlasů ve prospěch SPD, které rozporovala poslankyně Levová. Soud také upozornil na to, že hlasování ve volbách je tajné, a proto výpověď o tom, jakým způsobem kdo volil, je nepřípustná. To proto, že pravdivost takové výpovědi nelze nijak ověřit. Žádný ze svědků žaloby navíc sám volební stížnost nepodal. (www.plzen.cz)

Na usnesení soudu paní Levová reagovala slovy: „*I kdyby 696 hlasů neovlivnilo výsledek voleb, tak je zde Základní listina práv a svobod, že každý má právo volit. Tím, že hlas voličů - svědků zmizel, bylo porušeno jejich základní právo. Čestné prohlášení voliče je důkazem, když se volič rozhodne odtajnit svou volbu.*“ K poslednímu ze zmíněných odůvodnění soudu Levová uvedla, že svědkové žaloby ji poprosili o zastoupení v podání dané žaloby. (Jana Levová – Rozhovor proveden dne 10. 12. 2018)

Zamítnutím žaloby tak bylo umožněné svolat dosluhujícímu primátorovi ustavující zasedání Zastupitelstva města Plzně podle § 91 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění: „*Ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce svolává dosavadní starosta po uplynutí lhůty pro podání návrhu soudu na neplatnost voleb nebo neplatnost hlasování tak, aby se konalo do 15 dnů ode dne uplynutí této lhůty, a jestliže byl návrh na neplatnost voleb nebo na neplatnost hlasování podán, do 15 dnů ode dne právní moci rozhodnutí*

soudu o posledním z podaných návrhů, pokud žádnému z podaných návrhů nebylo vyhověno...“ (zákon č. 128/2000 Sb.)

9.2.2. Ustavující zasedání Zastupitelstva města Plzně

Dne 15. 11. 2018 se Zastupitelstvo města Plzně sešlo na své první schůzi ve volebním období 2018 - 2022. Ustavující zasedání bylo svoláno dosavadním primátorem Martinem Zrzaveckým a to v souladu se zákonem 128/2000 Sb., o obcích, konkrétně výše zmíněným § 91 odst. 1. Pokud není splněna lhůta 15 dní ode dne právní moci rozhodnutí soudu o posledním z podaných návrhů na neplatnost voleb nebo neplatnost hlasování, svolá zasedání Ministerstvo vnitra. Program zasedání byl rozdělen do sedmi kapitol:

1. Stanovení předsedajícího v souladu s § 91 zákona č. 128/2000 Sb.
2. Složení slibu členů Zastupitelstva města Plzně
3. Volba volební, mandátové a návrhové komise a stanovení ověřovatelů zápisu
4. Stanovení počtu členů Rady města Plzně a počtu náměstků, určení funkcí uvolněných členů Zastupitelstva města Plzně a zřízení výborů Zastupitelstva města Plzně (dále jen ZMP), volba primátora města Plzně, náměstků, dalších členů Rady města Plzně (dále jen RMP) a uvolněných členů ZMP, volba předsedů výborů ZMP
5. Svěření některých úkolů členům Rady města Plzně
6. Odměňování neuvolněných členů zastupitelstva města Plzně
(Ustavující zasedání Zastupitelstva města Plzně, zákon č. 128/2000 Sb.)

Zastupitelstvo je usnášeníschopné, je-li přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva. Počet zastupitelů ve statutárním městě Plzeň činí 47. Výši členů stanoví zastupitelstvo obce nejpozději 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva obcí. Členové zastupitelstva přihlíží zejména k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Doporučený počet upravuje § 68 odst. 1 v zákoně o obcích. Zasedání zastupitelstva je oprávněn řídit, podle již zmíněného zákona o obcích, dosavadní primátor, popřípadě nejstarší člen zastupitelstva a to do doby, než je zvolen nový primátor. V případě prvního zasedání v Plzni předsedal Martin Zrzavecký. Podle § 69 zákona o obcích skládají všichni nově zvolení zastupitelé slib ve znění:

"Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu města a jeho občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky." (Ustavující zasedání Zastupitelstva města Plzně, zákon č. 128/2000 Sb.)

Podle čtvrtého bodu byli dále zvoleni členové a předsedové jednotlivých komisí. Šlo o sedmičlennou komisi volební a tříčlennou návrhovou. Představitelé, předsedové jednotlivých politických klubů přednesli jejich návrhy, o kterých se posléze hlasovalo. K platnému usnesení, rozhodnutí či volbě zastupitelstva je potřeba nadpoloviční většina všech a to dle § 87. Předsedající dále jmenoval ověřovatele zápisu. (Ustavující zasedání Zastupitelstva města Plzně, zákon č. 128/2000 Sb.)

Následující bod započal hlasováním o počtu členů rady, který byl v Plzni stanoven na devět. Rada města Plzně se tak skládá z primátora, čtyřech náměstků a čtyřech radních. Všichni členové Rady města Plzně jsou uvolněni. Zastupitelé dále hlasovali o zřízení jednotlivých výborů Zastupitelstva města Plzně, tj. kontrolní, finanční a výbor pro zadávání veřejných zakázek. Funkce předsedů výborů byla stanovena za uvolněnou a to podle koaliční smlouvy jednotlivých politických stran a hnutí. Členové volební komise si ze svého středu zvolili předsedu, který se ujal vedení hlasování volby primátora města Plzně, jeho náměstků a ostatních členů Rady města Plzně. Předsedou volební komise byl zvolen Jiří Šneberger. Z volebního řádu Zastupitelstva města Plzně vyplývá, že zmiňované volby probíhají prostřednictvím tajného hlasování. (Ustavující zasedání Zastupitelstva města Plzně)

První z voleb, vyhlášena zvoleným předsedou volební komise, byla volba primátora města Plzně. Pro tuto volbu byl předsedy zastupitelských klubů ODS a ČSSD navržen kandidát Martin Baxa, ostatní kluby nenominovali nikoho. Před samotnou volbou se kandidát představil a následně reagoval na případné otázky. Volební lístek je platný, pokud obsahuje jméno navrženého kandidáta nebo je prázdný. Pokud je najednou voleno více kandidátů, musí být všechna jména na volebním lístku korektní, jinak je volba neplatná. První se volby účastnila volební komise, následně hlasovali ostatní zastupitelé. Volební komise poté sečetla všechny hlasy a udělala zápis o výsledku hlasování, který posléze přečetl předseda volební komise. Ze 46 vydaných hlasovacích lístků byl v prvním kole

počtem 34 platných hlasů odevzdaných pro navrhovaného kandidáta zvolen Martin Baxa (ODS) primátorem města Plzně. Nový primátor od tohoto okamžiku nahradil primátora dosavadního a ujmul se role předsedajícího. (Ustavující zasedání Zastupitelstva města Plzně)

Další v programu následovaly volby jednotlivých členů Rady města Plzně. Jako první proběhla volba jednotlivých náměstků primátora města Plzně. Jedná se o statutární zástupce primátora města Plzně podle § 104 odst. 1 zákona o obcích ve znění: *„Starostu zastupuje místopředseda. Zastupitelstvo obce může zvolit více místopředsedů a svěřit jim některé úkoly. Místopředseda, kterého určí zastupitelstvo obce, zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonává funkci.“* Ve smyslu druhé věty odstavce 1, byli zvoleni čtyři místopředsedové, respektive náměstci primátora. Oproti volbě primátora nebyli kandidáti navrhováni předsedy zastupitelských klubů, nýbrž samotným primátorem Baxou a to s odkazem na dohodu koaličních stran. Na funkci 1. náměstka byl nominován kandidát Roman Zarzycký (ANO 2011), který byl zvolen počtem 39 hlasů. Na funkce následujících náměstků byli zvoleni Pavel Šindelář (ODS) s počtem 37 hlasů, Michal Vozobule (TOP 09) a Eliška Bartáková (ANO 2011) s 39 hlasy. (Ustavující zasedání Zastupitelstva města Plzně, zákon č. 128/2000 Sb.)

Volbu Rady města Plzně uzavírala volba čtyř radních. Na základě koaliční smlouvy probíhala volba všech čtyř členů rady prostřednictvím jedné volby. Navrhovaní kandidáti byli David Šlouf (ODS), Vlastimil Gola (ANO 2011), Lucie Kantorová (ANO 2011), Martin Zrzavecký (ČSSD). V tomto případě mohla proběhnout volba ze strany zastupitelů více způsoby. K dosažení platnosti hlasu se zastupitelé mohli vyjádřit pro jednoho, dva, tři, všechny čtyři, popřípadě pro žádného z navrhovaných kandidátů. Kandidáti David Šlouf a Lucie Kantorová získali 41 hlasů, Vlastimil Gola a Martin Zrzavecký dosáhli výsledku 38. (Ustavující zasedání Zastupitelstva města Plzně)

Finální složení Rady města Plzně:

- primátor Martin Baxa
- 1. náměstek primátora Roman Zarzycký – oblast správy a řízení majetkových účastí města Plzně v obchodních korporacích a oblast sportu a cestovního ruchu
- 2. náměstek primátora Pavel Šindelář – oblast technická
- 3. náměstek primátora Michal Vozobule – oblast dopravy a životního prostředí
- 4. náměstkyně primátora Eliška Bartáková – oblast kultury, památkové péče a sociálních věcí
- radní David Šlouf – oblast ekonomická, bytová a nakládání s majetkem
- radní Vlastimil Gola – oblast Smart Cities a podpora podnikání
- radní Lucie Kantorová – oblast školství
- radní Martin Zrzavecký – oblast bezpečnosti

(Ustavující zasedání Zastupitelstva města Plzně, www.plzen.eu)

Ustavující zasedání Zastupitelstva města Plzně pokračovalo volbou předsedů výborů ZMP, jejichž pozice byla, jak již bylo řečeno výše, stanovena jako uvolněná a to s ohledem na koaliční smlouvu. První proběhla volba předsedy finančního výboru. Koaliční výbor navrhoval kandidáta Jindřicha Blažka (ANO2011), který byl zvolen 41 hlasy. Na pozici předsedkyně pro zadávání veřejných zakázek byla po nominaci koalice zvolena Helena Matoušková (ODS) s počtem 39 hlasů. Jako poslední se hlasovalo o funkci uvolněného předsedy kontrolního výboru. Politická strana Piráti nominovala na tuto pozici Pavla Bosáka, strana KDU-ČSL Pavla Janouškovec. Oproti předchozím dvěma volbám, které díky jedinému kandidátovi mohly proběhnout aklamačním způsobem, zde muselo být použito tajné hlasování. S výsledkem 29 hlasů uspěl Pavel Janouškovec.

9.2.3. Programové prohlášení koalice

Programové prohlášení koaličních stran představuje, v kontextu koaliční smlouvy, dokument s politickou vizí a úkoly dané koalice, která ve městě bude vládnout. Programové prohlášení koalice v Plzni, kterou reprezentují strany ODS, ANO, TOP 09 a ČSSD mělo být vydáno do konce února, což se však nestalo.

9.3. Vyjádření jednotlivých aktérů

V rámci získávání podkladů pro praktickou část mé závěrečné práce jsem absolvoval rozhovory nejen s aktéry v oblasti komunální politiky a to formou ústní, popřípadě písemnou. Další informace byly získány z novinových článků, popřípadě webových stránek jednotlivých politických stran a hnutí.

9.3.1. Primátor města Plzně Martin Baxa (ODS)

Pro letošní obecní volby zvolila Občanská demokratická strana čtyřbodový celostátní program, který by se dal zastřešit názvem „lepší život v obcích a městech“ a poté místní kampaně. Jednotlivé body celostátního programu byly:

- a. *Dostupná a přátelská veřejná správa* - princip jedněch dveří – český model veřejné správy je v principu správný, avšak je příliš byrokratizován, nevstřícný vůči občanům a málo reflektuje soudobé trendy jako digitalizace, elektronizace a celkově menší počet úkonů pro občana
- b. *Veřejné služby ve městech a obcích* – pomoci by se mělo dostat těm, kteří jsou opravdu v tísní x rozpor s vládou, která prosazuje návrhy zákonů, které problémy řeší jakoby plošně - zaměření na veřejnou dopravu, dále na seniory a bydlení (legislativní návrhy zaměřené na zvýšení penzí pro nejstarší seniorskou generaci, sociální bydlení)
- c. *Pestrý život ve městech a obcích* – „měkké služby“ – Martin Baxa jako garant této oblasti - největší důraz kladen na oblast školství (platy učitelů, investice do školní infrastruktury, řešení problémů s neuváženým zavedením inkluze, omezení byrokracie na školách, zavedení neměnných nástrojů a pravidel)
- d. *Kvalitní infrastruktura ve městech a obcích* – zkrácení stavebního povolení, zjednodušení stavebního zákona – primátor Baxa říká: „*Není normální, že naše země je ve světě na 140. místě v žebříčku délky vyřizování stavebního povolení.*“

(www.ods.cz, Martin Baxa – Rozhovor proveden dne 3. 1. 2019)

Podle pana poslance bylo smyslem celostátního programu to, že centrální Občanská demokratická strana prostřednictvím svých poslanců chtěla pomoci kandidátům ODS řešit problémy, které z pozic zastupitelů a radních řešeny být nemohou. Šlo tedy o řešení problémů města a obcí na celostátní úrovni v tématech, jako jsou: digitalizace, stavební zákon, rychlejší výstavba infrastruktury apod. Koncept byl dle primátorových slov úspěšný, avšak limitovaný v tom, že ODS je opoziční strana. „*Kdybychom tuto kampaň dělali coby strana vládní, tak by to bylo o poznání jednodušší, když bychom sami byli schopni ty zákony prosadit. Takto byla řada předložených návrhů vládní koalicí zamítnuta,*“ pokračuje. Jako příklad aktuálního problému v Plzni, který nelze vyřešit na komunální úrovni, uvedl problém pracovních agentur. „*Občané žádají, abychom řešili bezpečnost v Plzni, ale město má velmi limitovaný nástroje, například v tom, kdy nemůžeme jakýmkoliv způsobem regulovat počty agenturních zaměstnanců a postihovat jejich skutky, které nejsou v souladu s legislativou a dobrými mravy.*“ (Martin Baxa – Rozhovor proveden dne 3. 1. 2019)

Co se týče kampaně, která se již vztahovala na město Plzeň, řekl Baxa v květnu 2018: „*Přijdeme například s komplexním návrhem na řešení parkování ve městě, budeme pokračovat v podpoře vytváření nových bytů a zaměříme se i na konkrétní zlepšení fungování plzeňských škol. Prosazovat budeme rekonstrukci hojně navštěvovaného a mezi Plzeňany velice oblíbeného areálu DEPO2015, a také vyčištění Borské přehrady, aby se mohla stát centrem rekreace i sportovního vyžití pro všechny Plzeňany.*“ Primátor v našem rozhovoru dodává, že kolik se toho podaří splnit, závisí na koaliční smlouvě a na tom, jak bude fungovat ekonomika. Zmiňuje, že příliv peněz do městského rozpočtu se dříve či později zastaví. (www.eurozpravy.cz, Martin Baxa – Rozhovor proveden dne 3. 1. 2019)

Kandidátní listina byla utvářena, dle slov pana primátora, podle klasických pravidel demokratické strany a její tvorba se nějak nelišila od předešlých let. Jedná se o kombinaci osvědčených tváří a nováčků, kdy dochází k vybalancování zájmů, profesního zaměření a známosti jednotlivých kandidátů. V naprosté většině případů jde o straníky. Kandidáti byli nejprve navrženi místním sdružením a posléze se kandidátka dala dohromady z jednotlivých návrhů na úrovni tzv. oblastního sdružení, které sestavilo svoji kandidátku na volebním sněmu. (Martin Baxa – Rozhovor proveden dne 3. 1. 2019)

Kampaně ODS jsou v rámci komunálních voleb prováděny prostřednictvím decentralizace, kdy každá obec si danou kampaň řídí sama. Celostátní kampaň poté slouží především k pomoci lokálním kandidátům, například v podobě propagačních spotů Příběhy našich starostů na www.youtube.com, kde předseda strany Petr Fiala podnikal rozhovory s jednotlivými kandidáty. Pan Baxa říká, že v plzeňské kampani byla ODS v zásadě konzervativní a používala tradiční způsoby propagace, jako jsou plakáty, billboardy, inzeráty v tištěných médiích, dále dělala elektronickou kampaň a pořádala setkání s voliči. Náklady na kampaň byly cca 4 miliony korun, což představuje obdobnou sumu jako v roce 2014. Účet, který je dle pana primátora transparentní, se mi však nepodařilo dohledat. K této částce přispělo oblastní sdružení ODS, zbytek tvořily dary kandidátů a podporovatelů. Na celkové částce se nijak nepodílelo ústředí strany. (Martin Baxa – Rozhovor proveden dne 3. 1. 2019)

ODS byla smířena s tím, že nemůže obstát u všech voličů. *„Záběr jsme měli velký. Oslovovali jsme logicky, protože jsme vždy měli základnu širokou, ale věděli jsme, že některý typ voličů neoslovíme. Třeba jsme neslibovali, že vyženeme všechny cizince z města, nerozdávali jsme pepřové spreje jako Okamura, neslibovali jsme MHD zadarmo jako kolegové z ČSSD.“* Pan primátor se dále vyjádřil k tomu, že právě bezplatnou MHD naprosto odmítá. *„Na jízdě se ročně vybere necelých 300 miliónů korun, což představuje čtvrtinu peněz, co veřejná doprava stojí. A chceme-li mít veřejnou dopravu kvalitní, tak to něco stojí.“* (Martin Baxa – Rozhovor proveden dne 3. 1. 2019)

Z hlediska politického marketingu mi pan Baxa potvrdil, že hnutí ANO bylo v loňských komunálních volbách a to nejen v Plzni největším protivníkem ODS. A to s ohledem na volební výsledek z roku 2014, kdy ANO získalo 17,9 % hlasů a ODS 17,55 % hlasů nebo z hlediska spotů a billboardů mířených proti hnutí ANO. Na mou otázku jestli je při sestavování koalice na komunální úrovni potřeba upustit od stranických sporů, které vládnou na parlamentní úrovni, mi bylo odpovězeno: *„Pro mě dává koalice smysl, pokud si najdeme jasnou shodu na tom, co chceme prosazovat.“* Poslanec dodává, že ODS šla do povolebního vyjednávání o koalici s tím, že chtěla primátorský post, jelikož počet získaných hlasů byl obdobný jako u ANO a pan Baxa měl nejvíce preferencí. *„Řekli jsme si, že pokud jsme s ANO, TOP09 a ČSSD schopni sestavit koalici a budeme vědět, co prosazovat, tak to určitě dává větší smysl, než za každou cenu odstavit ANO“*

do opozice a vytvořit koalici s nejtěsnější možnou většinou. Dále říká, že kdyby ANO trvalo například na bezplatné veřejné dopravě, tak s ním do koalice nejde. Senátor Lumír Aschenbrenner z ODS koalici s hnutím ANO odmítnul. Z jeho strany nedošlo k podepsání koaliční smlouvy, avšak přislíbil hlasování s koalicí. Podrobnější informace o nesouhlasu pana senátora mi nebyly poskytnuty. Ohledně dalšího povolebního vyjednávání hovoří například o Pirátech, kteří odmítli spolupráci s ODS kvůli kumulaci funkcí Martina Baxy. *„Já nesu politické náklady za to, že jsem současně poslanec a primátor, mě z toho zpovídají novináři, občas to někdo napíše na facebooku, jsou nějakí občané, kterým to vadí,“* brání se Baxa. Co se týče zbylých dvou opozičních stran, primátor vysvětluje: *„S komunisty bychom nešli nikdy a nedošlo k nějaké rozumné dohodě s KDU-ČSL.“* Ke krajské žalobě ze strany hnutí SPD pan Baxa řekl: *„Hrozně jsem si přál, aby se do zastupitelstva nedostali, jak je však dělily desetiny procenta, tak to logicky udělali. Upřímně jsem ale rád, že to soud zamítnul.“* (Martin Baxa – Rozhovor proveden dne 3. 1. 2019)

Důvody, které přesvědčily voliče k volbě ODS, jsou dle primátora například to, že ODS byla od počátku ve vedení na plzeňské radnici a je s ní spojena celkově transformace města Plzně. Dále uvádí, že v polovině 90. let se vybudovaly: průmyslová zóna Borská pole, která absorbovala lidi ze Škodových závodů a dopomohla tak k malé nezaměstnanosti, dopravní infrastruktura, teplárna, vodovody, kanalizace, dopravní podniky, dále se zavedlo základní fungování města či byla provedena privatizace městských bytů, kdy se současně neprodaly všechny byty. *„To vše si lidé nesou v dlouhodobé paměti a mají s ODS v Plzni spojené to, že strana je zárukou rozumné správy města. ODS skoro 30 let ukazuje, že umí město efektivně spravovat“* (Martin Baxa – Rozhovor proveden dne 3. 1. 2019)

Na otázku zda se mění politická příslušnost občanů v parlamentních volbách a komunálních volbách, pan poslanec odpověděl, že si myslí, že se jedná o určitý mix toho, jak se voliči rozhodují na úrovni celostátní a toho, jakou mají osobní zkušenost s danými kandidáty. S tím, že s menšími sídly celostátní vliv ustupuje do pozadí. Dále podotkl: *„Kdyby se lidi rozhodovali jen podle celostátních preferencí, tak by ODS v roce 2014 nemohla pod mým vedením dostat v Plzni 17 % hlasů.“* Pan Baxa zde naráží na volby do PS 2013, kde získala ODS pouze 7,72 % a volební období 2010 – 2014, kdy ve městě vládla ODS

v koalici a Martin Baxa byl primátorem. (Martin Baxa – Rozhovor proveden dne 3. 1. 2019)

V závěru rozhovoru jsem panu Baxovi položil otázku, jakým způsobem ovlivňuje osoba Andreje Babiše hlasování voličů v komunálních volbách a jestli si myslí, že voliči hnutí ANO hledí i na ostatní kandidáty či se spokojí s tím, že hnutí vede právě osoba Andreje Babiše. „Zjevné je to, že stratégové, kteří chystají kampaně ANO, takto uvažují. Proto ANO má stejný vizuál pro volby centrální, komunální, krajské.“ (Martin Baxa – Rozhovor proveden dne 3. 1. 2019)

9.3.2. Krajský manažer Michal Marek (ANO 2011)

Hnutí ANO 2011 zvolilo pro loňské komunální volby následující program:

Kvalitní veřejný prostor, urbanismus a architektura

- Zasadíme 9999 stromů a zchladíme město Plzeň
- Posílíme funkci Útvaru koncepce rozvoje města jako hlavního architekta města
- Stanovíme jasné podmínky pro stavebníky, investory i občany
- Zahájíme veřejnou diskusi nad funkcemi hlavních tříd centra města (Klatovská, Americká ul.)
- Zahájíme regeneraci sídlišť, veřejných prostor, budování infrastruktury
- Přivedeme vodu a kanalizaci do všech částí města
- Podpoříme různé formy umění a kultury ve veřejném prostoru
- Zavedeme participativní rozpočet pro projekty občanů
- Zasadíme se o zavedení a využití možností chytrého osvětlení
- Podpoříme výstavbu zelených střech a hospodaření s dešťovou vodou

Služby pro občany

- Podpoříme výstavbu akvaparku, aktivně vyhledáme soukromého investora
- Budeme rozvíjet inteligentní infrastrukturu města Plzně
- Zřídíme tzv. Senior point - zaškolený úředník pomůže seniorům s vyřízením jejich záležitostí
- Budeme usilovat o dotace na podporu Muzea generála Pattona

- Finančně podpoříme sportovní kluby, které vychovávají a pracují s mládeží, nastavíme dotační pravidla tak, aby zohledňovala potřeby i malých sportovních klubů
- Rozšíříme volnočasové aktivity dětí a mládeže, vzdělávací a tvořivé akce pro seniory
- Podpoříme vznik slalomové vodní dráhy
- (Michal Marek – Rozhovor proveden dne 15. 1. 2019)

Doprava

- Prosadíme roční předplatné MHD za polovinu a snížíme věkovou hranici pro jízdné zdarma
- Dohlédneme na koordinaci dopravních uzavírek s ohledem na plynulost dopravy
- Zajistíme MHD do všech obvodů města
- Rozšíříme SENIOR TAXI
- Dostavíme Západní a Východní okruh města Plzně
- Připravíme koncepci parkování v Plzni
- Chceme kvalitní MHD, cyklostezky, sdílení kol, koloběžek
- Otevřeme město pro car sharing a bike sharing

Chceme se cítit bezpečně

- Snížíme počet heren na území města
- Zabráníme společně nelegálním ubytovnám
- Zvýšíme využití stávajícího kamerového systému pomocí moderních metod pro prevenci kriminality
- Provedeme kontroly lokalit s problémovými občany a hernami, problémy vyřešíme s kompetentními orgány

Plzeň pro rodinu

- Dostupné bydlení pro mladé rodiny, startovací byty
- Podpoříme zaměstnavatele ve městě v realizaci prorodinných opatření (např. firemní školky)
- Budeme rozvíjet městský prostor přátelský k rodinám - „Plzeň bez bariér“

- Plzeň pro děti - investujeme do sportovišť, dětských hřišť, dětských koutků, dostupných veřejných toalet, upravené zeleně pro trávení volného času
- Zasadíme se o rozvoj pracovních příležitostí na zkrácený úvazek v organizacích města
- Zajistíme dostatek služeb pro rodiny s dětmi se specifickými potřebami, s postižením, ve vzdělávání se v rodičovských kompetencích, pro ženy na mateřské dovolené
- Nabídneme finanční dotace pro podporu a motivaci prorodinných služeb a aktivit
- Podpoříme organizace s aktivitami zaměřenými na mezigenerační soužití, náhradní prarodiče, výměnu zkušeností mezi generacemi apod.

(Michal Marek – Rozhovor proveden dne 15. 1. 2019)

Kandidátní listina byla utvářena, dle slov pana Marka, standardním postupem, který odpovídá stanovám hnutí ANO a vnitřním předpisům pro sestavení kandidátek pro volby. (Michal Marek – Rozhovor proveden dne 15. 1. 2019)

Podle Stanov politického hnutí ANO 2011 patří dle článku 12 odst. 5l) do působnosti Předsednictva: *„nominace kandidátů na kandidátní listinu pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Evropského parlamentu, krajských zastupitelstev a zastupitelstva hl. m. Prahy, místních zastupitelstev obcí a městských zastupitelstev statutárních měst s územním členěním (zastupitelstev městských obvodů, městských částí anebo městských částí hlavního města Prahy) a nominace kandidátů do Senátu Parlamentu ČR. Ve výjimečných a odůvodněných případech je předseda hnutí oprávněn zasáhnout do kandidátní listiny schválené Výborem.“* (Stanovy politického hnutí ANO 2011)

Do působnosti Výboru náleží podle článku 11 odst. 4h): *„schvalování kandidátních listiny pro volby do místních zastupitelstev obcí a městských zastupitelstev statutárních měst s územním členěním (zastupitelstev městských obvodů, městských částí anebo městských částí hlavního města Prahy), není-li tato působnost usnesením Výboru delegována na Krajské, Oblastní, popřípadě Místní sněmy.“* Dále v případě schvalování kandidátních listin odst. 4h) je Výbor oprávněn kandidátní listiny neschválit či do kandidátních listin zasáhnout a to zejména vyškrtnutím kandidáta/ů, změnit jejich pořadí či doplnit kandidáta/y.

Ve stejném rozsahu může zasáhnout i předseda Hnutí, v případě delegování dané působnosti, může tak učinit i delegovaný orgán. Podrobné postupy příprav voleb stanoví jednotlivé řády přípravy volby, které schvaluje Výbor. (Stanovy politického hnutí ANO 2011)

Oproti roku 2014 byly provedeny dílčí změny v osobách. Dále pan Marek konstatoval, že lídři pro městské obvody měli oproti předchozím volbám „horší“ pozice na kandidátní listině pro magistrát a počet kandidátek byl v roce 2018 obdobný jako předchozí volby. (Michal Marek – Rozhovor proveden dne 15. 1. 2019)

Z hlediska marketingu se hnutí spoléhalo na prostředky outdoor, direct mail a nová média. Celá volební kampaň v Plzni byla rozdělena na dvě části – centrální, která představovala billboardy s premiérem Babišem a místní, která byla ponechána v kompetenci jednotlivých kandidátek a to jak z pohledu řízení, tak financování. Právě ohledně financování kampaně mě pan manažer odkázal na transparentní účet, který se mi však nepodařilo dohledat. Sdělil mi, že oproti předešlým volbám bylo využito cca 60 % nákladů z roku 2014. Podle krajského manažera byl oproti roku 2014 rozdíl dále v tom, že bylo vyvíjeno méně tlaku na kontaktní část kampaně v Plzni. Z hlediska zaměření kampaně mi bylo sděleno: „*Obecně míříme na voliče. Vycházely jsme z analýzy výsledků voleb 2014.*“ (Michal Marek – Rozhovor proveden dne 15. 1. 2019)

Pana Marka jsem se zeptal, zda hlavním trhákem kampaně 2018 byly „bílé košile“ a slogany ve stylu: „Mám číslo na p. Babiše“ s odkazem na reagující obrázek s lídrem kandidátky ODS p. Baxou ve znění: „Nepotřebujeme volat do Prahy, abychom věděli, jak se správně starat o město.“ Odpovědí mi bylo konstatování: „*Kampaň měla dvě části – s Babišem pouze v Plzni (cca. 1/10 propagace) a potom samostatně lídři kandidátek a jejich plány pro město.*“ Na mé poukázání špatného kontrastu barev při souběhu dvou osob na billboardu pan Marek po zaslání fotografie nereagoval. Na sérii otázek zda mohli lidé volit v komunálních volbách 2018 hnutí ANO především kvůli osobě Andreje Babiše a jestli by šly udělat obecní volby bez odkazování na jeho osobu, mi pan Marek odpověděl: „*Zavádějící otázka se snahou předem predikovat výsledek! Andrej Babiš je především premiér této země a to po vítězném volebním výsledku ve volbách do PSP ČR. Osobu AB jsme využili pouze v Plzni.*“ Manažer Marek také nesouhlasil s mou domněnkou vnímání komunálních voleb jako celostátního

referenda o oblibě. Tu dementoval vyjádřením, že kandidáti ANO již předešlá období pracovali, z čehož také vycházely jejich kampaně a programy. (Michal Marek – Rozhovor proveden dne 15. 1. 2019)

Martin Zarzycký se po zveřejnění výsledků voleb nechal slyšet, že nevyklučuje žádná jednání a že hnutí bude jednat se všemi demokratickými stranami. Do povolebního vyjednávání o koalici s ODS šly obě nejsilnější strany s požadavkem na primátorský post. *„Jednání trvalo asi 1,5 hodiny, našli jsme shody i neshody. Největší neuralgickým bodem je, že my i ODS trváme na pozici primátora.“* řekl Zarzycký po prvním povolebním jednání 9. 10. 2018. Další rozdílné názory měly strany ohledně výstavby nového aquaparku, v názorech na nakládání s městskými lázněmi či Borskou přehradou. Shodly se naopak v otázce bezpečnosti města. (www.idnes.cz)

V pondělí 15. 9. 2018 se obě strany sešly k druhému jednání s opětovným požadavkem na primátorské křeslo. ANO nakonec od tohoto nároku ustoupilo. Výsledek jednání s občanskými demokraty znamenal pro ANO čtyři pozice v radě města, oproti třem radním z ODS a post 1. náměstka pro Martina Zarzyckého. (www.irozhlas.cz)

Hnutí ANO si oproti roku 2014, kdy získalo 329 815 hlasů a 10 mandátů, polepšilo na 488 324 hlasů a 13 mandátů. S výsledkem je hnutí, podle pana Marka, spokojené. Otázku, zda momentálně dochází k úpadku levicově orientovaných stran, komentoval: *„Komunální politika je buď pro lidi v daném městě, nebo není. Nejsem již zastáncem levicová/pravicová. Podobně jako No label v USA rozlišuji – dobrá/špatná.“* (Michal Marek – Rozhovor proveden dne 15. 1. 2019)

Pan Marek potvrdil mé domněnky, že je lepší nechat na menších obcích místní sdružení, aby si obec řídila sama a že právě tato sdružení mohou mít u voličů v menších obcích větší důvěru než velké parlamentní strany. Ohledně volební účasti v okrese Plzeň-město, která činila 41,08 %, mi řekl, že ve větších městech je více anonymity a tedy i více nezájmu o veřejné dění.

9.3.3. Česká pirátská strana - Plzeň

Při volbě Zastupitelstva města Plzně 2018 získala Česká strana pirátská celkem 257 260 hlasů, což představovalo 7 mandátů a třetí nejlepší výsledek po hnutí ANO2011 a politické straně ODS. (www.volby.idnes.cz)

Po zveřejnění výsledků voleb se předseda zastupitelského klubu Pirátů Pavel Bosák vyjádřil k vyjednávání o koalici takto: „*Naše podmínky v povolební strategii jsou jasné, dali jsme slib voličům a neporušíme své slovo teď ani za čtyři roky.*“ Ve zmíněné povolební strategii bylo stanoveno, že Piráti podpoří pouze takovou Radu města Plzně, kde žádný člen tohoto orgánu nebude mít více než jednu uvolněnou funkci. Dále dokument uvádí, že nepodpoří radu města s účastí osob nekompetentních, s korupční minulostí, s možnými střety zájmů nebo těch, kteří již svou nekompetentnost prokázali, jsou trestně stíháni, mají vazby na korupční prostředí a vystupují s rasistickými či xenofobními projevy. Dále Piráti odmítali radu složenou ze zástupců stran SPD a KSČM. (www.plzen.pirati.cz)

Na jednání výše zmíněného zastupitelského klubu se strana usnesla na tom, že s odkazem na povolební strategii Piráti odmítají možnost sestavení koalice s ODS a to kvůli osobám Martina Baxy a Pavla Šindeláře. Dále probíhala diskuze na možné podoby koalice. Složení, se kterým členové klubu souhlasili, pokud by všichni koaliční partneři splňovali podmínky povolební strategie, bylo:

- ANO + KDU-ČSL + TOP 09 + Piráti
- ANO + KDU-ČSL + Piráti
- ANO + KDU-ČSL + ČSSD + Piráti
- ANO + Piráti + TOP 09

(www.forum.pirati.cz)

Jako nejvíce pravděpodobnou se jevila koalice ve složení ANO + KDU-ČSL + TOP 09 a Piráti, která by disponovala 28 hlasy z možných 47. Lídr kandidátní listiny Pavel Bosák se k dané možnosti vyjádřil: „*Navržená koalice je v souladu s předvolebním slibem České pirátské strany, přerušit klientelistické vazby, které za léta vládnutí předešlých koalic vznikly. Z výsledků voleb je možné vyčíst, že si voliči přejí změnu. Věřím, že zástupci stran, kteří politiku radnice v minulých letech kritizovali, uchopí tuto příležitost a společně s Piráty začnou*

budovat otevřenou a novou radnici pro občany města Plzně.“ Předseda místního sdružení Pavel Šrámek dále uvedl: *„Doufám, že všechny strany jsou schopny se shodnout na programových prioritách a začít řídit Plzeň transparentním způsobem.“* Také zástupci hnutí ANO naznačovali, že existuje velká programová shoda a vytvoření dané koalice by se nebránili. (www.plzen.cz)

Po vytvoření koalice ANO, ODS, TOP 09 a ČSSD plzeňští Piráti na svých webových stránkách napsali, že respektují rozhodnutí ANO a TOP 09 nevyužít jejich nabídku na vytvoření koalice, ve které by, dle jejich slov, měli lepší možnost prosazovat protikorupční program. Pavel Bosák řekl: *„Logiku takového spojení úplně nechápeme, přesto slibujeme být dravým hlídacím psem v zájmu občanů našeho města“* (www.plzen.pirati.cz)

9.3.4. Novinář plzeňské redakce MF DNES Jaroslav Nedvěd

V rámci získání nestranného náhledu na komunální politiku v Plzni jsem absolvoval rozhovor s novinářem Jaroslavem Nedvědem. Pan Nedvěd působil v letech 1994 – 1998 v Plzeňském deníku a od roku 1998 působí v plzeňské redakci MF DNES, kde se zaměřuje na politiku, činnost obecní samosprávy a krajské samosprávy. (www.idnes.cz)

Dle pana Nedvěda, nejdůležitější politickou silou, která v Plzni existuje, je strana ODS. Příčinu lze shledat v tom, že v podstatě v Plzni nikdo jiný nevládnul a to i s ohledem na koalice, kterých byla ODS součástí. *„Menší strany byly v těchto koalicích úplně podružné,“* říká pan Nedvěd. Dále pokračuje: *„Lidé z ODS řídili radnici už před rokem 1994, kdy byl technickým náměstkem primátora pan Prosek, který se po roce 1994 sám stal primátorem. V té době byl primátor pan Mraček pouze na reprezentaci, čímž se nikdy netajil a hlavní slovo měl právě Prosek.“* I rozestavení sil na velké radnici po komunálních volbách 2014 hodnotí novinář pozitivněji pro ODS. I přes to, že ČSSD získalo na toto volební období post primátora, muselo jim být jasné, dle jeho slov, že na radnici nebudou mít hlavní slovo, například i díky silnějšímu postavení ODS v Radě města Plzně. (Jaroslav Nedvěd – Rozhovor proveden dne 7. 3. 2019)

Důvodem vysokých volebních preferencí ODS v Plzni je souběh několika faktorů. Podle pana Nedvěda jde o celostátní politiku, další příkladem jsou osobnosti strany, kdy po listopadu 1989 žádná strana v Plzni výraznější politiky neměla a to už v jakémkoliv slova smyslu. „*Když si vedle ODS postavíte ČSSD, tak na kterého jejich politika si vzpomenete? Na Zrzaveckého, protože byl primátorem. Ale do té doby nebyl moc vidět a to přesto, že byl ekonomickým náměstkem. Ale byl jím v době, kdy ho úplně zastínil primátor Baxa.*“ Jako další příčinu popularity ODS uvádí novinář jakousi setrvačnost a určitý doběh doby, kdy se říkalo a to ještě na začátku nového tisíciletí, že v Praze může vyhrát i tenisová raketa Václava Klause. Strana ODS dominovala a dominuje v Plzni i přes řadu nemalých průšvihů. „*Bylo tady období, kdy televize NOVA natočila reportáž, jak si opilý místostarosta ODS Kopáček na centrálním obvodě dohaduje kšeft s městskými byty. Nedlouho poté byla aféra relativně významného člověka z ODS, který byl tehdy šéfem záchranky. Přišlo se na to, že se zvláštním způsobem proplácely doktorům přesčasy, kdy on sám měl neuvěřitelné počty hodin. Šlo o evidentní podvody. Přišly krajské volby a ODS udělali rekord.*“ Občanští demokraté si, podle pana Nedvěda, již na počátku vytvořili na radnici silné postavení, ze kterého bylo možné ovlivňovat dění na úřadech či personální postavení. Na to se dále nabaluje nemalý počet pracujících úředníků, kteří mají rodiny a jsou existenčně závislí na tom, kdo vládne. (Jaroslav Nedvěd – Rozhovor proveden dne 7. 3. 2019)

Pana Nedvěda jsem se zeptal, zda voliči řeší a zajímají se o kauzy spojené s plzeňskou ODS. Bylo mi odpovězeno, že málo. „*Když se odehraje aféra Nečas, Nagyová, tak to ODS v Plzni ublíží daleko více, než nějaký malér, který tady udělali místní lidé.*“ K případům, které jsou zmíněny v předešlém odstavci, lze dále přidat například kauzu primátora Proska. Ten převzal na radnici od jednoho z ředitelů firmy Stavby silnic a železnic v kufříku 300 000,- jako sponzorský dar ODS. Peníze poté umístil do trezoru na radnici. „*Byla z toho aféra, protože co to má znamenat, že primátor od firmy, která staví ulici U Trati za 2 mld., přebírá pro ODS 300 000,-? Co více byste chtěli, aby na to občané reagovali?*“ (Jaroslav Nedvěd – Rozhovor proveden dne 7. 3. 2019)

Další otázka, kterou jsem panu Nedvědovi položil, se týkala výsledků strany ve volbách komunálních a volbách do Poslanecké sněmovny, které si často odporují. Jako největší rozdíl lze uvést volby do Poslanecké sněmovny v roce 2013, kdy ODS získala 7,74 % a skončila na pátém místě. Oproti tomu ve volbách do obecního zastupitelstva v Plzni v roce 2014 obdržela 17,55 % a umístila se na místě druhém. (www.volby.cz) Přesnou příčinu pan Nedvěd nedokázal vysvětlit, nicméně zmínil možný mix několika faktorů. Důvodem může být, dle jeho slov, určitá konzervativnost města. Novinář také zmínil názor politologa Rosůlka, který uvedl, že důvodem může být fakt, že Plzeň byla osvobozena Američany. S tímto názorem by však byl pan Nedvěd opatrný a to například kvůli následnému čtyřicetiletému období komunismu. Dalším faktorem mohou být výrazné osobnosti jako Prosek, Pospíšil, Baxa. *„Kdyby si tady ANO bylo schopné najít dostatek viditelných osobností, tak si myslím, že by vyhrálo ve volbách větším rozdílem. Ale oni od začátku nenašli nějakou výraznou osobnost přesto, že se o to snažili.“* (Jaroslav Nedvěd – Rozhovor proveden dne 7. 3. 2019)

Politická příslušnost voliče se v komunálních volbách odlišuje od voleb do poslanecké sněmovny v závislosti na velikosti obce. Čím je obec menší, tím větší roli hraje známost konkrétních osobností a menší roli hrají strany. *„V odlišnosti Plzně může hrát dále roli i to, že měla Jiřího Pospíšila, kterého byl schopný nahradit Martin Baxa, což nikdo nečekal, ale vyšlo to.“* K osobě pana primátora Nedvěd pokračuje: *„Umí vystupovat, rád se předvádí, rád se prezentuje, s lidmi to umí, což přiznávají i politici z opozičních stran.“* (Jaroslav Nedvěd – Rozhovor proveden dne 7. 3. 2019)

K vytvoření koalice ANO a ODS pan Nedvěd říká: *„ODS evidentně strašně stála o to, aby znovu dostala primátora, protože ví, že primátor je mnohem víc než náměstci, a proto i kývli na to, že jich bude v radě méně. Přitom ale dokázali získat klíčové resorty, které jsou pro ně důležité. Mají ekonomického náměstka a technického náměstka, který je po praktické stránce skoro nejvlivnější člověk ve městě.“* Z pohledu počtu radních ODS ustoupila hnutí ANO, ale Nedvěd si myslí, že ve výsledku na tom ODS vydělala. Uvádí, že občanští demokraté mohou navíc počítat s tím, že si do koalice vzali TOP 09, se kterými si rozumí a ČSSD, se kterými v předchozím období spolupracovali. (Jaroslav Nedvěd – Rozhovor proveden dne 7. 3. 2019)

Posledním tématem našeho rozhovoru byla strana ČSSD a její úpadek volebních preferencí ve volbách do poslanecké sněmovny 2017, popřípadě komunálních volbách 2018. Pan Nedvěd tyto výsledky nepovažuje pouze za jakýsi úpadek levice, ale za problém všech zavedených tradičních stran. *„Situace se netýká jen Česka, ale probíhá v celé Evropě a doplatili na ni možná sociální demokraté, protože z těch stran, od kterých lidé utíkají, měli nejvlastnější voliče. Komunisté mají pevné jádro, i když také jim toho ANO hodně sebralo, stabilní to má KDU-ČSL a ODS si zde také vybudovala pevné jádro, na kterém stojí. Opět si myslím, že na to, jak je Plzeň velké město, tak tu prostě ČSSD nemá výraznou figuru. Sice v Plzni vyhrál senátní volby senátor Bis, ale neřekl bych, že byl výrazný pro voliče.“*

10. ZÁVĚŘ

Téma Komunální volby je tak široké, že na něj, troufnu si říct, nestačí ani rozsah diplomové práce. Rozsáhlost tématu však nespočívá v judikatuře apod., nýbrž v politickém zákulisí, od něhož se vše odvíjí a při jehož popisování může autor poměrně lehce sklouznout až k investigativní novinářině. Čím hlouběji se člověk dostává do politického prostředí a to stále jen na místní úrovni, tím více zjišťuje, že ne vše je ve skutečnosti tak, jak by se mohlo zdát na první pohled. I proto jsem se rozhodnul, že některé získané informace nezačlením do této kvalifikační práce.

Během práce jsem se snažil poskytnout čtenáři náhled do politického marketingu a dění v Plzni a to jak z pohledu politika, manažera, tak i novináře. Vhledem ke specifickým rolím respondentů lze vidět vysokou míru odlišnosti jejich výstupů. Absolvování všech zmíněných rozhovorů беру jako cennou zkušenost, ať už ve smyslu pozitivním či negativním.

Plzeňskou Občanskou demokratickou stranu lze chápat jako fenomén, který vybočuje ze vzájemné propojenosti celostátní a místní politiky. Důvodů, proč kauza Nagyová neovlivnila volební preference občanských demokratů v komunálních volbách v Plzni tak, jak tomu bylo o rok dříve ve volbách do Poslanecké sněmovny ČR, je nepochybně mnoho. Příčinami mohou být konzervatismus města, výrazné osobnosti, dominantní postavení strany ve vedení, dobrá správa města, anebo jen prostý vděk od občanů. Avšak jisté je to, že se plzeňští občané výrazně nezaobírají historií a kauzami, které jsou spojeny s touto stranou ve městě. Důvody tohoto nezájmu shledávám v jisté absenci většího zájmu o komunální politiku.

Zhruba před třemi měsíci jsem debatoval s mým známým o politice a dodnes mi v hlavě utkvěla jeho myšlenka. Pokud je člověk nespokojený se způsobem, jakým politici reprezentují a spravují jeho stát, obec, nemůže jen nečinně přihlížet a spokojit se s tím. Je však dostatečným projevem nesouhlasu vhození volebního lístku do urny a poté další čtyři roky jen nečinně přihlížet? Opravdu se může člověk považovat za dostatečně politicky aktivního, pokud vyjadřuje nesouhlas na sociálních sítích, popřípadě se účastní pár demonstrací? Nelze pro to udělat ještě více? Odpovědí mi je skutečnost, že jedinec, se kterým

jsem diskuzi absolvoval a který byl také nespokojený s politickým děním, se stal členem Zastupitelstva města Plzně.

Celou práci bych zakončil slovy novináře a politického komentátora Jindřicha Šídla. Ta padla po skončení loňských komunálních voleb v satirickém pořadu Šťastné pondělí a dle mého názoru výstižně popisují marketing většiny politických stran v České republice: „*Sousedské večere už zas budete platit sami, ale zas u toho budete vědět, co jíte. Pamatujte si, neexistuje nic jako sousedská večere zadarmo. Nic!*“ (www.seznamzpravy.cz)

11. RESUMÉ

The Elections represent a democratic mechanism. It is an instrument through which citizens are able to choose their representatives. One of those elections are municipal elections as a possibility to choose representatives to territorial self-government. Specifically these are the councils of municipalities, towns or districts in the case of large cities. At the lowest level of territorial self – government are the municipal elections as an application of the principle of representative democracy. Contrast to other types of elections, municipal elections should be closer to voters, for example by the policies themselves or their electoral programs.

This thesis called Municipal election in Pilsen is composed of two parts. The theoretical one and practical one. The theoretical part is focused on general topics such as Legislation of election, territorial self-goverment or political marketing. The latter chapter is based on political advertising, positive and negative political advertasing and about political campaigns. Following chapters are about political parties Civic Democratic Party and ANO 2011. Also there is description of Pilsen and municipal election in general.

The practical one consists of interviews with local politicians, manager of political party and journalist. I have tried to be impartial about in the interviews with the interviewees. I found an impartial journalist who was willing to tell me his opinion on the situation about politics in Pilsen. Final chapter is about Municipal election 2018 in Pilsen. Specifically, there are election results, judicial review, inaugural meeting of the council etc.

The aim of thesis is to provide the reader with an overview of legal regulations and acts typical for municipal elections. By the interviews I tried to look into the political environment in Pilsen and find out the reasons for the high popularity of the Civic Democratic Party in Pilsen.

12. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literatura

1. BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada), s. 83, ISBN 978-80-247-2908-4.
2. BRADOVÁ (LEBEDOVÁ), Eva. *Negativní kampaně a politická reklama ve volbách*. V Olomouci: Periplum, 2008. Studie a analýzy (Periplum), s. 7 – 54, ISBN 978-80-86624-44-0.
3. FILIP, Jan, Jan SVATOŇ a Josef ZIMEK. *Základy státovědy*. Vyd. 2. přeprac. Brno: Masarykova univerzita, 1997. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, s. 328 - 329, ISBN 80-210-1575-6.
4. HÄUBERER, Julia, LINEK, Lukáš, ed. *Voliči a volby 2010*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON) v koedici se Sociologickým ústavem AV ČR, 2012. Studie (Sociologické nakladatelství), s. 30, ISBN 978-80-7419-110-7.
5. LEBEDA, Tomáš. (2009). Komunální volby klamou. Krátké zastavení nad problematickými aspekty volebního systému pro obecní zastupitelstva. *Acta Politologica*, Vol. 1, No. 3, s. 332-343. ISSN 1803- 8220.
6. LEBEDOVÁ, Eva. *Voliči, strany a negativní kampaň: politická komunikace v České republice*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2013. Studie (Sociologické nakladatelství), s. 32 – 166, ISBN 978-80-7419-158-9.
7. VALEŠ, Lukáš. *Politologické aspekty veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 130 - 133, ISBN 80-7380-010-1.

Elektronické zdroje

1. RÁKOVIOVÁ, S. *Nová připravovaná právní úprava na úseku voleb*, Ministerstvo vnitra ČR, Odbor všeobecné správy, 2017. [online]. [cit. 19. Červenec 2018]. Dostupné na WWW:
www.mvcr.cz
2. GLOGAR, M. *Novely volebních zákonů*, Právní prostor, 2016. [online]. [cit. 19. Červenec 2018].
Dostupné na WWW:
<https://www.pravniprostor.cz/zmeny-v-legislative/vyslo-ve-sbirce-zakonu/novely-volebnich-zakonu>
3. TRANSPARENCY INTERNATIONAL, *Volební kodex*, 2018. [online]. [cit. 25. Červenec 2018]. Dostupné na WWW:
<http://transint.xred.cz/volebni-kodex/>
4. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, *Volební kampaň ve volbách do zastupitelstev obcí*, 2018. [online]. [cit. 11. Srpen 2018].
Dostupné na WWW:
<http://www.mvcr.cz/clanek/volebni-kampan-ve-volbach-do-zastupitelstev-obci.aspx>
5. ODS, *Základní informace o Občanské demokratické straně*, 2018. [online]. [cit. 20. Srpen 2018]. Dostupné na WWW:
<https://www.ods.cz/o-nas>
6. BULLETIN ODS LIBERECKÉHO KRAJE, *Struktura ODS*, 2018. [online]. [cit. 20. Srpen 2018]. Dostupné na WWW:
<http://www.odsregionliberec.cz/clanek/struktura-ods/>
7. AKTUÁLNĚ.CZ, *ANO 2011 – politické hnutí*, 2013. [online]. [cit. 21. Srpen 2018]. Dostupné na WWW:
<https://www.aktualne.cz/wiki/politika/politicke-strany/ano-2011-politicke-hnuti/r~i:wiki:4007/>
8. ANO POLITICKÉ HNUTÍ, *Program*, 2018. [online]. [cit. 21. Srpen 2018]. Dostupné na WWW:
<https://www.anobudelip.cz/cs/volby/program/>

9. ANO POLITICKÉ HNUTÍ, *Stanovy politického hnutí ANO 2011*, 2013. [online]. [cit. 21. Srpen 2018]. Dostupné na WWW:
<https://www.anobudelip.cz/file/edee/ke-stazeni/vnitri-predpisy/ano-stanovy-2013.pdf>
10. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, *Počet obyvatel v obcích – k 1. 1. 2018*, 2018. [online]. [cit. 27. Srpen 2018]. Dostupné na WWW:
<https://www.czso.cz/documents/10180/61546986/1300721803.pdf/bcb6d91b-626f-41fd-a705-3f7a49265b4d?version=1.0>
11. MĚSTO PLZEŇ, *O městě – krátké představení*, 2012. [online]. [cit. 27. Srpen 2018]. Dostupné na WWW:
<https://www.plzen.eu/obcan/o-meste/informace-o-meste/kratke-predstaveni/>
12. MĚSTO PLZEŇ, *Právní předpisy statutárního města Plzně*, 2015. [online]. [cit. 27. Srpen 2018]. Dostupné na WWW:
<https://vyhlasky.plzen.eu/vyhlaska/186>
13. MĚSTO PLZEŇ, *O městě – Po stopách historie města*, 2016. [online]. [cit. 27. Srpen 2018]. Dostupné na WWW:
<https://www.plzen.eu/obcan/o-meste/historie-mesta/po-stopach-historie-mesta/>
14. CIVITAS PLZEŇ, *Historie*, 2018. [online]. [cit. 27. Srpen 2018]. Dostupné na WWW:
<http://www.cvtplzen.cz/historie/>
15. MĚSTO PLZEŇ, *Složení Rady města Plzně*, 2019. [online]. [cit. 18. Leden 2019]. Dostupné na WWW:
<https://www.plzen.eu/obcan/urad/organy-mesta/rada-mesta-plzne/slozeni-rady-mesta-plzne/>
16. PROSTĚJOVSKÝ VEČERNÍK, *Speciál o komunálních volbách 2018*, 2018. [online]. [cit. 22. Leden 2019]. Dostupné na WWW:
<http://www.vecernikpv.cz/co-se-stalo/zpravodajstvi/28711-special-o-komunalnich-volbach-2018>
17. VOLEBNÍ SYSTÉM, *Současný stav, Jak vlastně systém funguje?*, 2019. [online]. [cit. 22. Leden 2019]. Dostupné na WWW:
<http://www.volebnisystem.cz/soucasny-stav/>

18. REFLEX, VOLBY 2019, *Jak se z vašeho hlasu stane obecní zastupitel? Přepočítání hlasů na mandáty znevýhodňuje jednotlivce*, 2019. [online]. [cit. 22. Leden 2019]. Dostupné na WWW:
<https://www.reflex.cz/prepocet-hlasu-komunalni-volby>
19. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, *Metody pro přepočítání hlasů na mandáty*, 2012. [online]. [cit. 22. Leden 2019]. Dostupné na WWW:
https://www.czso.cz/csu/czso/metody_pro_prepocet_hlasu_na_mandaty
20. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, *Volby do zastupitelstev obcí 5. a 6. října 2018, Harmonogram úkolů a lhůt*, 2018, [online]. [cit. 22. Leden 2019]. Dostupné na WWW:
<https://cse.google.com/cse?cx=015489265366623571386%3Aizzrwwg3bmqm&q=harmonogram+%C3%BAkol%C5%AF+a+lh%C5%AFt&ok.x=0&ok.y=0>
21. MĚSTO PLZEŇ, *Statut města Plzně*, 2019. [online]. [cit. 28. Leden 2019]. Dostupné na WWW:
<https://www.plzen.eu/obcan/urad/verejne-dokumenty/statut-mesta/statut-mesta-plzne.aspx>
22. MĚSTO PLZEŇ, *Městské obvody*, 2013. [online]. [cit. 28. Leden 2019]. Dostupné na WWW:
<https://www.plzen.eu/obcan/o-meste/informace-o-meste/mestske-obvody/>
23. IDNES.CZ/VOLBY, *Výsledky pro městské části Plzeň-město*, 2019. [online]. [cit. 29. Leden 2019]. Dostupné na WWW:
<https://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2018.aspx?t=vysledky-okres&o=4&o2=CZ0323&okres=plzen-mesto>
24. KDU-ČSL, PLZEŇSKÝ KRAJ, *Jak správně volit*, 2018. [online]. [cit. 29. Leden 2019]. Dostupné na WWW:
<https://plzen.kdu.cz/plzen-mesto/jak-spravne-volit>
25. ROK V OBCI, *Aktivní a pasivní volební právo ve volbách do zastupitelstev obcí*, 2015. [online]. [cit. 29. Leden 2019]. Dostupné na WWW:
http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/778-aktivni-a-pasivni-volebni-prav/#_ftn1

26. EPRAVO.CZ, *Evropská charta místní samosprávy*, 2001. [online]. [cit. 4. Únor 2019]. Dostupné na WWW:
<https://www.epravo.cz/top/clanky/evropska-charta-mistni-samospravy-13600.html>
27. EPRAVO.CZ, *Pojem samospráva, znaky a druhy*, 2001. [online]. [cit. 5. Únor 2019]. Dostupné na WWW:
<https://www.epravo.cz/top/clanky/pojem-samosprava-znaky-a-druhy-15446.html>
28. FINANCE.CZ, *Jde česká volební účast do kopru?*, 2018. [online]. [cit. 5. Únor 2019]. Dostupné na WWW:
<https://www.finance.cz/515633-volebni-ucast/>
29. IDNES.CZ/VOLBY, *Výsledky pro zastupitelstvo města Plzně 2018*, 2019. [online]. [cit. 7. Únor 2019]. Dostupné na WWW:
<https://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2018.aspx?t=vysledky-obec&o=1&o2=CZ0323&o3=554791&obec=plzen#uspesnost-stran>
30. IDNES.CZ/VOLBY, *Výsledky pro zastupitelstvo města Plzně 2014*, 2019. [online]. [cit. 7. Únor 2019]. Dostupné na WWW:
<https://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2014.aspx?t=4&o=1&o2=CZ0323&o3=554791>
31. KDU-ČS, *Plzeňská KDU-ČSL jde do voleb s „Pravou volbou pro Plzeň“ a iniciativou „Co vás pálí v Plzni“*, 2018. [online]. [cit. 7. Únor 2019]. Dostupné na WWW:
<https://www.kdu.cz/aktualne/archiv/2018/plzenska-kdu-csl-jde-do-voleb-s-pravou-volbou-pro>
32. PLZEN.CZ, *Ke krajskému soudu přišlo 20 žalob na výsledky komunálních voleb*, 2018. [online]. [cit. 11. Únor 2019]. Dostupné na WWW:
<https://www.plzen.cz/ke-krajskemu-soudu-prislo-20-zalob-na-vysledky-komunalnich-voleb/>
33. PLZEN.CZ, *Volební výsledky v Plzni se měnit nebudou, SPD neuspěla u soudu se žalobou*, 2018. [online]. [cit. 11. Únor 2019]. Dostupné na WWW:
<https://www.plzen.cz/volebni-vysledky-v-plzni-se-menit-nebudou-spd-neuspela-u-soudu-se-zalobou/>

34. ODS, *Celostátní program ODS Volby 2018*, 2019. [online]. [cit. 12. Únor 2019]. Dostupné na WWW:
<https://www.ods.cz/volby2018/program>
35. EUROZPRAVY.CZ, *ODS sestavila kandidátku pro komunální volby v Plzni, lídrem je poslanec Baxa*, 2018. [online]. [cit. 12. Únor 2019]. Dostupné na WWW:
<https://eurozpravy.cz/domaci/politika/225852-ods-sestavila-kandidatku-pro-komunalni-volby-v-plzni-lidrem-je-poslanec-baxa/>
36. POLITICKÉ HNUTÍ ANO, *Stanovy politického hnutí ANO 2011*, 2018, [online]. [cit. 15. Únor 2019]. Dostupné na WWW:
<https://www.anobudelip.cz/file/edee/2018/stanovy-cistopis.pdf>
37. IDNES.CZ/PLZEŇSKÝ KRAJ, *Povolební jednání v Plzni. ANO i ODS usilují o post primátora*, 2018. [online]. [cit. 15. Únor 2019]. Dostupné na WWW:
https://www.idnes.cz/plzen/zpravy/plzen-komunalni-volby-primator-ods-ano-koalice.A181009_215025_plzen-zpravy_amu
38. IDNES.CZ/PLZEŇSKÝ KRAJ, *Volby v Plzni vyhrálo ANO, těsně za ním jsou občanští demokraté*, 2018. [online]. [cit. 15. Únor 2019]. Dostupné na WWW:
https://www.idnes.cz/plzen/zpravy/volby-2018-plzen-primator-post-vysledky-martin-baxa-roman-zarzycky.A181006_105433_plzen-zpravy_vb
39. IROZHLAS, *Plzeň povede koalice ANO, ODS, TOP09 a ČSSD. Primátorem se stane Baxa*, 2018. [online]. [cit. 15. Únor 2019]. Dostupné na WWW:
https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/plzen-ano-ods-top-09-cssd-baxa-primator_1810152355_gol
40. ČESKÁ PIRÁTSKÁ STRANA PLZEŇ, *Plzeňští piráti založili zastupitelský klub*, 2018. [online]. [cit. 20. Únor 2019]. Dostupné na WWW:
<https://plzen.pirati.cz/zalozeni-klubu.html>
41. ČESKÁ PIRÁTSKÁ STRANA PLZEŇ, *Reakce Pirátů na novou plzeňskou koalici*, 2018. [online]. [cit. 20. Únor 2019]. Dostupné na WWW:
<https://plzen.pirati.cz/reakce-piratu-na-novou-plzenskou-koalici.html>

42. FÓRUM PIRÁTSKÉ STRANY, *Jednání zastupitelského klubu Pirátů města Plzně*, 2018. [online]. [cit. 20. Únor 2019]. Dostupné na WWW: <https://forum.pirati.cz/viewtopic.php?f=1077&t=44209&p=583937&hilit=koalice+plze%C5%88#p583937>
43. PLZEN.CZ, *Plzeňští Piráti chtějí vytvořit koalici s ANO, TOP 09 a KDU-ČSL*, 2018. [online]. [cit. 20. Únor 2019]. Dostupné na WWW: <https://www.plzen.cz/plzensti-pirati-chteji-vytvorit-koalici-s-ano-top-09-a-s-kdu-csl/>
44. IDNES.CZ, *Novináři*, 2018. [online]. [cit. 7. Březen 2019]. Dostupné na WWW: <https://www.idnes.cz/novinari/jaroslav-nedved.N1036>
45. VOLBY.CZ, *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 25.10. – 26.10.2013*, 2017. [online]. [cit. 7. Březen 2019]. Dostupné na WWW: <https://www.volby.cz/pls/ps2013/ps2?xjazyk=CZ>
46. SEZNAM ZPRÁVY, *Šťastné pondělí: „Voliči se nažrali a pak to hodili Pirátům. A taky nám socani ukradli lithium*, 2018. [online]. [cit. 15. Březen 2019]. Dostupné na WWW: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/volici-se-nazrali-a-pak-to-hodili-piratum-a-taky-nam-socani-ukradli-lithium-proc-hnuti-ano-nevyhralo-volby-v-praze-57721?seq-no=53&dop-ab-variant=&source=clanky-home&autoplay=1>

Právní předpisy a Judikatura

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
2. Usnesení č. 2/1993 Sb. – Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky
3. Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů
4. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení)
5. Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů
6. Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze

7. Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů
8. Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní
9. Zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů
10. Zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky)
11. Zákon č. 322/2016 Sb., kterým se mění volební zákony a další související zákony
12. Zákon č. 90/2017 Sb., kterým se mění volební zákony a některé další zákony
13. Vyhláška č. 91/2017 Sb., kterou se mění vyhlášky provádějící volební zákony
14. Rozhodnutí prezidenta č. 85/2018 Sb., o vyhlášení voleb do Senátu Parlamentu České republiky, do zastupitelstev městských obvodů a městských částí ve statutárních městech a do zastupitelstva hlavního města Prahy a zastupitelstev jeho městských částí
15. Nález Ústavního soudu ze dne 10. října 2000 sp. zn. IV. ÚS 420/2000
16. Nález Ústavního soudu ze dne 22. června 2005 sp. zn. IV. ÚS 283/2005
17. Nález Ústavního soudu ze dne 22. června 2005 sp. zn. Pl. ÚS 13/05 (č. 283/2005 Sb.)
18. Nález Ústavního soudu ze dne 24. listopadu 2005 sp. zn. III. ÚS 361/05
19. Smlouva o založení Evropského společenství – konsolidovaná verze ve znění Amsterodamské smlouvy
20. Evropská charta místní samosprávy, sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy

Rozhovory

1. Jana Levová – Poslankyně, Místopředsedkyně Ústavně právního výboru, Místopředsedkyně hnutí Svoboda a přímá demokracie - Tomio Okamura (SPD) Plzeňský kraj – Rozhovor proveden dne 10. 12. 2018
2. Martin Baxa – Poslanec, Primátor města Plzně, místopředseda Občanské demokratické strany – Rozhovor proveden dne 3. 1. 2019
3. Michal Marek – Krajský manažer – Politické hnutí ANO 2011 – Plzeňský kraj – Rozhovor proveden dne 15. 1. 2019
4. Jaroslav Nedvěd – Novinář v plzeňské redakci MF DNES – Rozhovor proveden dne 6. 3. 2019

Jiné zdroje

1. Ustavující zasedání Zastupitelstva města Plzně, 15. 11. 2018. [online]. Dostupné na WWW:
<http://www.plzenvkostce.cz/zastupitelstvo?archiv=1>